

ekonomsko ogledalo

maj 2013, št. 5, let. XIX

Ekonomsko ogledalo
ISSN 1318-3818

št. 5 / letnik XIX / 2013

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavna urednica: mag. Ana T. Selan

Pri pripravi tekočih gospodarskih gibanj so sodelovali (po abecednem vrstnem redu):

Jure Brložnik; Gonzalo Capriolo; Janez Dodič; mag. Marjan Hafner; Matevž Hribenik; Slavica Jurančič; Mojca Koprivnikar Šušteršič; Janez Kušar; mag. Urška Lušina; dr. Jože Markič; Helena Mervic; mag. Tina Nenadič; Mitja Perko, mag.; Jure Povšnar; Branka Tavčar; mag. Ana T. Selan; Dragica Šuc, MSc

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Boštjan Vasle

Priprava podatkov, oblikovanje grafikonov: Bibijana Cirman Naglič, Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitev: Ema Bertina Kopitar

Tisk: SURS

Naklada: 115 izvodov

Kazalo

Aktualno	3
Tekoča gospodarska gibanja	5
Mednarodno okolje	7
Gospodarska gibanja v Sloveniji	8
Trg dela	13
Cene	15
Plačilna bilanca	17
Finančni trgi	19
Javne finance	21
Okvirji	
Okvir 1: Bruto domači proizvod, 1. četrletje 2013.....	9
Okvir 2: Koncentracija v nespecializiranih pretežno živilskih prodajalnah na drobno	11
Okvir 3: Anketa o delovni sili (ADS), 1. četrletje 2013.....	14
Okvir 4: Črpanje kohezijskih sredstev v obdobju 2007-2013	22
Statistična priloga	25

Pri pripravi Ekonomskega ogledala so bili upoštevani statistični podatki znani do 5. junija 2013.

S 1. januarjem 2008 je v državah članicah Evropske unije začela veljati nova klasifikacija dejavnosti poslovnih subjektov NACE Rev 2., ki je nadomestila prej veljavno klasifikacijo Nace Rev. 1.1. V Republiki Sloveniji je v veljavo stopila nacionalna različica standardne klasifikacije, imenovana SKD 2008, ki v celoti povzema evropsko klasifikacijo dejavnosti, hkrati pa jo tudi dopolnjuje z nacionalnimi podrazredi. V Ekonomskem ogledalu vse analize temeljijo na SKD 2008, razen ko izrecno navajamo staro klasifikacijo SKD 2002. Več informacij o uvajanju nove klasifikacije je dostopnih na spletni strani SURS http://www.stat.si/skd_nace_2008.asp.

Vsi desezonirani podatki za Slovenijo v publikaciji Ekonomsko ogledalo so preračuni UMAR, če ni drugače navedeno.

Aktualno

V prvem četrtletju se je gospodarska aktivnost v evrskem območju znižala šesto četrtletje zapored, Evropska komisija in OECD pričakujeta njeno krčenje tudi v povprečju letošnjega leta. Padec BDP je bil v večini članic območja še nekoliko večji od pomladanske napovedi Evropske komisije. Na negotovost glede okrevanja je konec maja opozoril tudi OECD, ki je znižal svoje napovedi gospodarske rasti za evrsko območje. Slabše razmere od spomladi pričakovanih nakazujejo tudi kazalniki razpoloženja (ESI, PMI, ifo), po katerih naj bi se zaostrene razmere v evrskem območju nadaljevale tudi v drugem četrtletju. Evrsko gospodarstvo naj bi okrevalo šelev v drugi polovici leta, napovedi pa še naprej spremljajo velika tveganja, da se bo BDP znižal bolj od pričakovanj.

V Sloveniji se je v prvem četrtletju nadaljevalo izrazito zmanjševanje gospodarske aktivnosti, ki je bilo znova med največjimi v evrskem območju. V primerjavi s predhodnim četrtletjem je bil padec BDP podoben kot v predhodnih treh četrtletjih, medletno pa se je še poglobil (-4,8 %). Ključni razlog za slaba gibanja je nadaljnji izraziti medletni upad končne potrošnje, kar se je odrazilo tudi v visokem padcu neto davkov na proizvode. Manjša je bila predvsem potrošnja gospodinjstev, nadalje je medletno upadla tudi potrošnja države. Padec bruto investicij v osnovna sredstva so ublažili večji nakupi opreme v tujini, povezani z investicijo v energetski objekt. Zaradi teh je bil manjši tudi medletni padec uvoza, zato je bil prispevek salda menjave s tujino manjši kot v predhodnih četrtletjih, čeprav se je medletna rast izvoza okrepila.

Razmere na trgu dela so se v prvem četrtletju še zaostrike; povprečna bruto plača na zaposlenega se je nadalje znižala (desez.). Število delovno aktivnih po statističnem registru se je zmanjšalo (-1,1 %, desež.) in ostalo medletno niže, stopnja registrirane brezposelnosti pa se je še zvišala (na 13,1 % desež.). Na zmanjšanje je poleg padca gospodarske aktivnosti vplivalo tudi pospešeno upokojevanje ob koncu lanskega leta, ki se odraža v občutnem povečanju števila neaktivnih v prvem četrtletju in je po naši oceni tudi posledica sprejete pokojninske reforme. Število registriranih brezposelnih se je aprila znova povečalo (121.332 oseb) in bilo v povprečju prvih štirih mesecev za 9,2 % večje kot v enakem obdobju lani, predvsem kot posledica večjega priliva oseb, ki so izgubile zaposlitev za določen čas, in iskalcev prve zaposlitve. Plača v zasebnem sektorju stagnira že od konca leta 2011, v državnem pa ostaja na ravni, znižani z uveljavitvijo ZUJF sredi lanskega leta. Medletni padec povprečne bruto plače je ostal v prvem četrtletju 1,0-odstoten, v zasebnem in predvsem državnem sektorju se je še poglobil.

Cene življenjskih potrebščin so se maja zvišale za 0,3 %, medletna rast se je znižala na 1,2 %. Inflacijska gibanja ostajajo umirjena, kar je v razmerah padanja gospodarske aktivnosti, zaostrenih razmer na trgu dela in odsotnosti večjih cenovnih nihanj na mednarodnih trgih tudi pričakovano. Na letni ravni se znižujeta tako dejanska kot osnovna inflacija, mesečna nihanja pa so zaznamovana predvsem s sezonskimi dejavniki, maja predvsem s cenami hrane ter obleke in obutve. Cene tekočih goriv so tokrat mesečno inflacijo znižale za 0,2 o. t., njihov prispevek k medletni inflaciji pa je bil zanemarljiv (-0,1 o. t.). Po prvih podatkih Eurostata je v evrskem območju medletna inflacija znašala 1,4 %.

Razmere v slovenskem bančnem sistemu so tudi aprila ostale zaostrene. Kreditna aktivnost se je znova znižala, predvsem zaradi nadaljnjega razdolževanja podjetij in NFI, še naprej so se razdolževala tudi gospodinjstva, obseg kreditov države pa se je nekoliko povečal. V prvih štirih mesecih se je obseg kreditov domačim nebančnim sektorjem znižal že za okoli 640 mio EUR. Pritiski, povezani z zapadanjem tujih obveznosti, so se v zadnjih mesecih nekoliko umirili, močno pa so se okreplili likvidnostni pritiski, povezani z izrazitim odlivom vlog gospodinjstev. Ročnostna struktura vlog v slovenskem bančnem sistemu se je še poslabšala, obseg slabih terjatev pa ostaja visok.

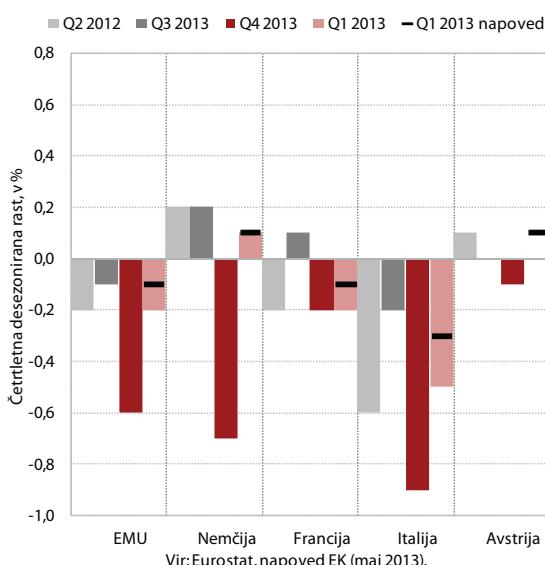
Zmanjševanje javnofinančnega primanjkljaja je v prvem četrtletju po dobrem letu zastalo, predvsem zaradi manjših prihodkov. V prvem četrtletju je znašal 717 mio EUR in bil za 1,3 % večji kot v enakem obdobju lani. Njegovo zmanjševanje je bilo prekinjeno predvsem zaradi občutnega padca prihodkov (za 198 mio EUR v primerjavi z enakim obdobjem lani), kljub medletno nižjim odhodkom (za 189 mio EUR). Prihodki so se zmanjšali v vseh glavnih skupinah davčnih prihodkov.

tekoča gospodarska gibanja

Mednarodno okolje

V prvem četrtletju se je nadaljevalo krčenje gospodarske aktivnosti v evrskem območju, medtem ko se je v Rusiji in na Kitajskem rast le upočasnila, v ZDA pa še okreplila. Po oceni Eurostata se je BDP v evrskem območju znižal (-0,2 % desez.) šesto četrtletje zapored in bil medletno nižji za 1,1 %. To je predvsem posledica nadaljnega krčenja domačega povpraševanja, še zlasti bruto investicij, medtem ko je bil prispevek salda menjave s tujino, zaradi večjega padca uvoza od izvoza, pozitiven. Gospodarska aktivnost v nekaterih večjih članicah evrskega območja (Franciji, Italiji in Španiji) se je nadalje znižala, medtem ko je bil BDP v Nemčiji le nekoliko nad ravnjo lanskega zadnjega četrtletja. V primerjavi s predhodnim četrtletjem sta se nadalje znižala obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti in obseg opravljenih del v gradbeništvu, prihodek v trgovini na drobno pa se je nekoliko povečal, a ostal na nizki ravni. Padec BDP v prvem četrtletju je bil v večini članic evrskega območja še nekoliko večji od pomladanske napovedi Evropske komisije. Na negotovost glede okrevanja evropskega gospodarstva je maja opozoril tudi OECD, ki je znižal svoje napovedi gospodarske rasti za evrsko območje in naše trgovinske partnerice izven EU. Slabše razmere od spomladi pričakovanih nakazujejo tudi kazalniki razpoloženja v evrskem območju (ESI, PMI, ifo), po katerih naj bi se zaostrene razmere nadaljevale tudi v drugem četrtletju. V Rusiji in na Kitajskem se je četrtletna rast BDP upočasnila, a ostala pozitivna, v ZDA pa se je še pospešila (0,6 %), kar gre pripisati zlasti večji zasebni potrošnji in investicijam.

Slika 1: Bruto domači proizvod v glavnih trgovinskih partnericah

Zniževanje zahtevanih donosnosti državnih obveznic se je maja nadaljevalo v večini držav evrskega območja. V večini najbolj izpostavljenih držav so se, kljub zvišanju ob objavi podatkov o BDP, v povprečju meseca znižale med 30 in

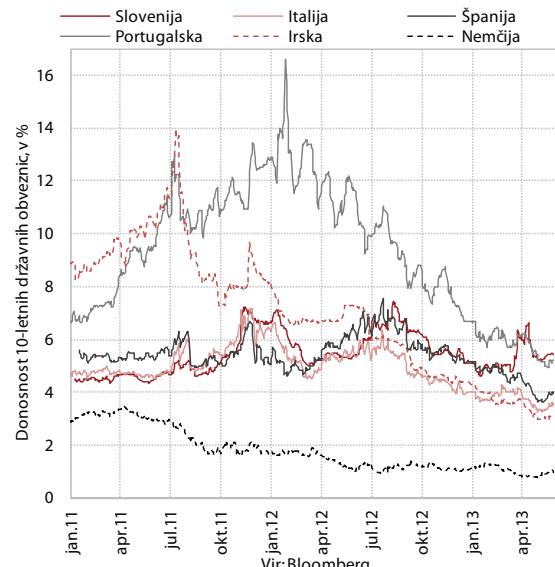
Tabela 1: Primerjava napovedi bruto domačega proizvoda mednarodnih institucij za leti 2013 in 2014

	2013				2014			
	IMF apr 13	EK maj 13	CONS maj 13	OECD maj 13	IMF apr 13	EK maj 13	CONS maj 13	OECD maj 13
EMU	-0,3	-0,4	-0,5	-0,6	1,1	1,2	0,9	1,1
EU	0,0	-0,1	-0,1	np	1,3	1,4	1,1	np
DE	0,6	0,4	0,6	0,4	1,5	1,8	1,6	1,9
IT	-1,5	-1,3	-1,4	-1,8	0,5	0,7	0,4	0,4
AT	0,8	0,6	0,7	0,5	1,6	1,8	1,5	1,7
FR	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	0,9	1,1	0,7	0,8
UK	0,7	0,6	0,8	0,8	1,5	1,7	1,6	1,5
ZDA	1,9	1,9	1,9	1,9	3,0	2,6	2,6	2,8

Vir: IMF World Economic Outlook (april 2013), EC Forecast Spring 2013 (maj 2013), Consensus Forecasts (maj 2013), OECD Economic Outlook (maj 2013).
Opomba: np – ni podatka.

75 b. t. Grčija, ki je v aprilu dobila pozitivno oceno glede izvajanja zavez iz dogovora z EK, ECB in IMF, je v maju in juniju prejela novo transčno posojila iz sklada EFSF v višini 7,5 mrd EUR. Do sedaj je prejela že 120 mrd EUR od skupno predvidenih 144,6 mrd EUR. Zahtevane donosnosti državnih obveznic držav z najvišjo bonitetno (AAA) so ostale na podobno nizki ravni kot v predhodnih mesecih.

Slika 2: Donosnost 10-letnih državnih obveznic

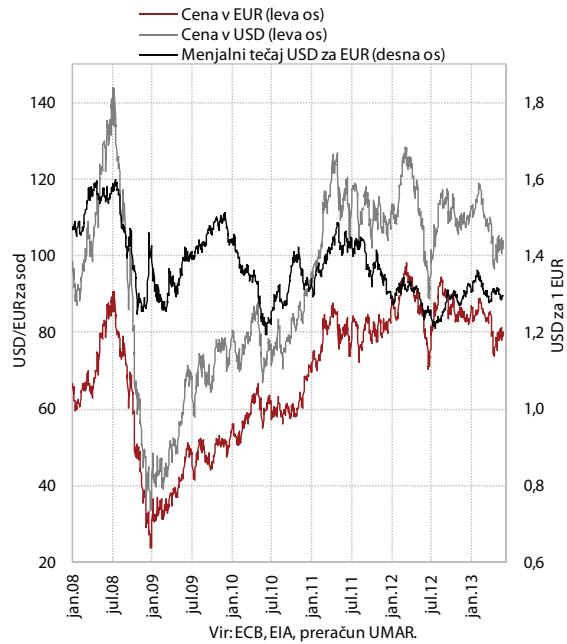

Medbančne obrestne mere v evrskem območju se maja niso bistveno spremenile in ostajajo na zelo nizkih ravneh. Vrednost 3-mesečnega EURIBOR-a se že od začetka leta zadržuje okoli majske ravni (0,201 %). Medletno je bila nižja za 49 b. t. Skoraj nespremenjene so ostale tudi vrednosti 3-mesečnega LIBOR-ja za USD (0,28 %) in CHF (0,02 %). V začetku maja je ECB znižala ključno obrestno mero za operacije glavnega refinanciranja za 0,25 o. t. na 0,5 %, medtem ko obrestne mere drugih glavnih centralnih bank (FED, BoE, BoJ) ostajajo nespremenjene in nizke.

Vrednost evra v primerjavi z ameriškim dolarjem se od oktobra lani giblje okoli vrednosti 1,3 USD za 1 EUR. Povprečna vrednost evra se je maja v primerjavi z ameriškim dolarjem znižala za 0,3 % na 1,298 USD za 1 EUR. Znižala se je tudi v primerjavi z britanskim funtom (za 0,2 % na 0,849 GBP za 1 EUR), zvišala pa v primerjavi z japonskim jenom (za 2,8 % za 131,13 JPY za 1 EUR) in švicarskim frankom (za 1,8 % na 1,242 CHF za 1 EUR). Japonski jen je v zadnjih desetih mesecih v primerjavi z glavnimi svetovnimi valutami (EUR, USD) izgubil že okoli 30 % vrednosti, glavni razlog za depreciacijo pa so ukrepi japonske centralne banke.

Po dveh mesecih padanja so se maja cene nafte nekoliko zvišale, cene neenergetskih surovin pa po začasnih podatkih znižale. Povprečna cena soda nafte Brent se je maja zvišala za 0,5 % na 102,70 USD za sod, izraženo v EUR pa za 0,6 % na 79,1 USD za sod. Medletno so bile dolarske cene nafte nižje za 6,6 %, evrske za 8,2 %. Po zadnjih podatkih IMF so se dolarske cene neenergetskih surovin aprila znova znižale, od tega najbolj cene kovin (-3,7 %). Cene hrane so ostale na podobni ravni kot v preteklih mesecih. Po začasnih podatkih ocenjujemo, da so cene industrijskih proizvodov (predvsem kovin) tudi v maju nadalje znižale.

Slika 3: Cena soda nafte Brent in menjalni tečaj USD/EUR

Gospodarska gibanja v Sloveniji

Realni izvoz blaga se je v prvem četrletju nekoliko povečal, zaradi večjih nakupov investicijske opreme se je tokrat povečal tudi realni uvoz (desez.).¹ Realni izvoz je bil v prvem četrletju tudi medletno večji (1,1 %). Po naši oceni je bila to predvsem posledica nadaljnje rasti izvoza proizvodnje farmacevtskih proizvodov, večji je bil tudi izvoz drugih vozil in plovil, medtem ko izmed pomembnejših panog za ravnjo izpred leta še naprej najbolj zaostaja izvoz motornih vozil, proizvodnje kovin in izdelkov iz gume ter plastičnih mas. Medletno manjši je ostal izvoz v evrsko območje in v države s področja bivše Jugoslavije, še okreplila pa

Slika 4: Blagovna menjava – realno

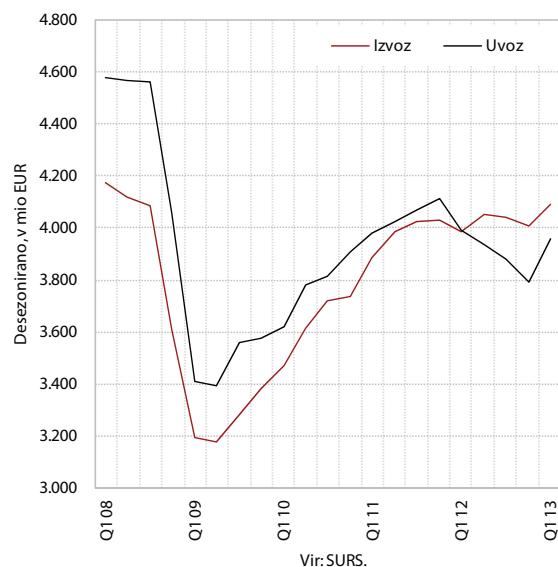

Tabela 2: Izbrani mesečni kazalniki gospodarske aktivnosti v Sloveniji

v %	2012	III 13/ II 13	III 13/ III 12	I-III 13/ I-III 12
Izvoz ¹	1,7	15,0	0,7	2,3
-blago	0,9	9,9	-2,6	1,0
-storitve	5,3	40,6	16,3	8,8
Uvoz ¹	-2,0	6,1	-6,1	-0,8
-blago	-2,3	4,7	-7,5	-1,3
-storitve	-0,1	16,1	4,4	2,4
Industrijska proizvodnja	-1,2	-4,7 ²	-3,3 ³	-0,8 ³
-v predelovalnih dejavnosti	-2,4	-5,3 ²	-5,7 ³	-2,0 ³
Gradbeništvo-vrednost opravljenih gradbenih del	-16,8	-3,9 ²	-31,7 ³	-24,0 ³
Trgovina na drobno – realni prihodek	-2,3	-1,2 ²	-5,9 ³	-5,1 ³
Storitvene dejavnosti (brez trgovine) – nominalni prihodek	-2,9	-1,8 ²	-4,1 ³	-2,2 ³

Vir: BS, Eurostat, SRS, preračuni UMAR.

Opombe: ¹plačilnobilančna statistika, ²desezonirani podatki, ³delovnim dnem prilagojeni podatki.

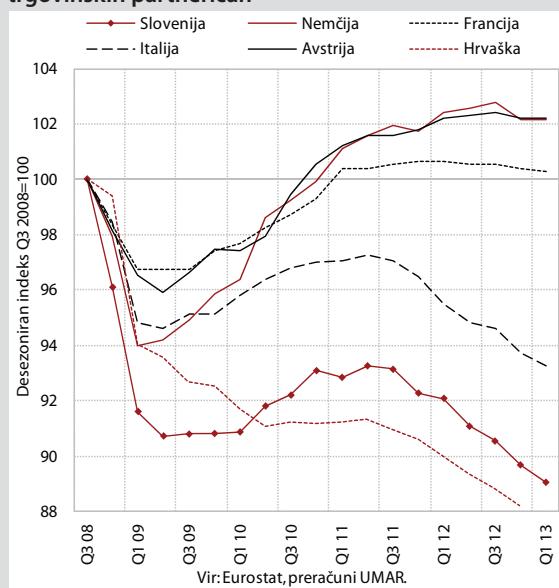
¹ Po statistiki nacionalnih računov. Nominalni podatki o strukturi blagovne menjave po zunanjetrgovinski statistiki so razpoložljivi za prva dva meseca leta.

Ovkvir 1: Bruto domači proizvod, 1. četrtletje 2013

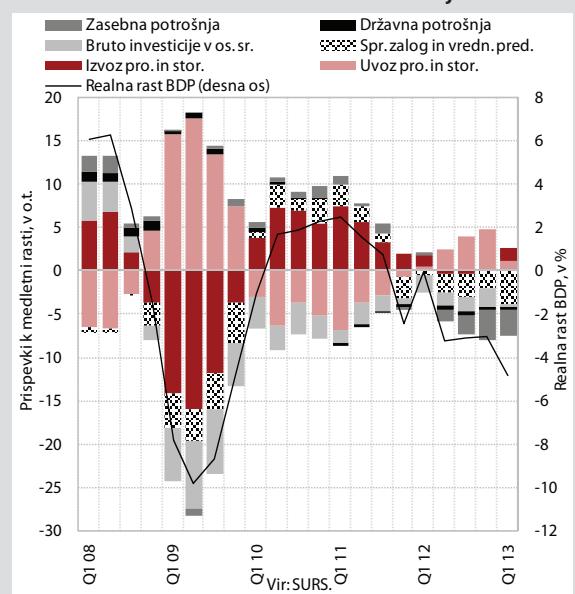
V prvem četrtletju se je nadaljevalo izrazito zmanjševanje gospodarske aktivnosti, BDP je bil medletno manjši za 4,8 %. V primerjavi s predhodnim četrtletjem je bil padec BDP (-0,7 %, desez.) podoben kot v predhodnih treh četrtletjih, medletni upad pa je bil nekoliko večji tudi zaradi učinka osnove. Ključni razlog za slaba gibanja je nadaljnji izrazit medletni upad končne potrošnje, kar se je odrazilo tudi v visokem padcu neto davkov na proizvode. Manjša je bila predvsem potrošnja gospodinjstev (-5,4 %), kar so nakazovali že kratkoročni kazalniki. Povprečna bruto plača na zaposlenega in izdatki za socialne transfere so bili v prvem četrtletju namreč znova medletno manjši, padec delovno aktivnih po statističnem registru se je še poglobil, nižja kot pred letom je ostala tudi vrednost kazalnika zaupanja potrošnikov. Medletno manjša je bila znova tudi potrošnja države (-2,0 %), kar je posledica nadaljevanja javnofinančne konsolidacije. Padec bruto investicij v osnovna sredstva (-2,0 %) je bil kljub nadaljnjiemu izrazitemu upadu gradbenih investicij manjši kot v predhodnih četrtletjih. To je bila predvsem posledica večjih nakupov opreme v tujini zaradi investicije v energetski objekt. Slednje je vplivalo na manjši medletni padec uvoza (-1,8 %), zato je bil tudi prispevek salda menjave s tujino manjši kot v predhodnih četrtletjih, čeprav se je medletna rast izvoza (1,8 %) okreplila. K padcu BDP je ponovno pomembno prispevala sprememba zalog in vrednostnih predmetov (-3,7 o.t.).

Medletni padec dodane vrednosti se je v prvem četrtletju poglobil, predvsem v dejavnostih, usmerjenih na domači trg. Najbolj izrazit je ostal v gradbeništvu (-16,9 %), večji kot v predhodnih četrtletjih je bil tudi v predelovalnih dejavnostih (-3,0 %). Med tržnimi storitvami se je po naši oceni medletni padec dodane vrednosti najbolj poglobil v dejavnosti trgovine, gostinstva ter strokovnih, znanstvenih, tehničnih in ostalih poslovnih dejavnostih, v finančno-zavarovalniški dejavnosti pa je medletni upad ostal globok, kar je dodaten znak zelo šibkega domačega trošenja. Dodana vrednost je znova medletno upadla tudi v dejavnostih javnih storitev.

Slika 5: Raven BDP v Sloveniji in v najpomembnejših trgovinskih partnericah

Slika 6: Izdatkovna struktura BDP v Sloveniji

se je medletna rast v ostale države. Realni uvoz blaga je kljub rasti ostal medletno nižji (-2,0 %), a je bil medletni padec precej manjši kot v predhodnih četrtletjih. To je po naši oceni predvsem posledica medletno večjega uvoza proizvodov za investicije, kar povezujemo z uvozom opreme v energetskem sektorju, ne kaže pa na vidnejše okrevanje domačega povpraševanja.

Nominalna rast izvoza storitev se je v prvem četrtletju okreplila, uvoz se je po rasti v lanskem letu zmanjšal (desez.).² Nominalni izvoz storitev se je v prvem četrtletju povečal

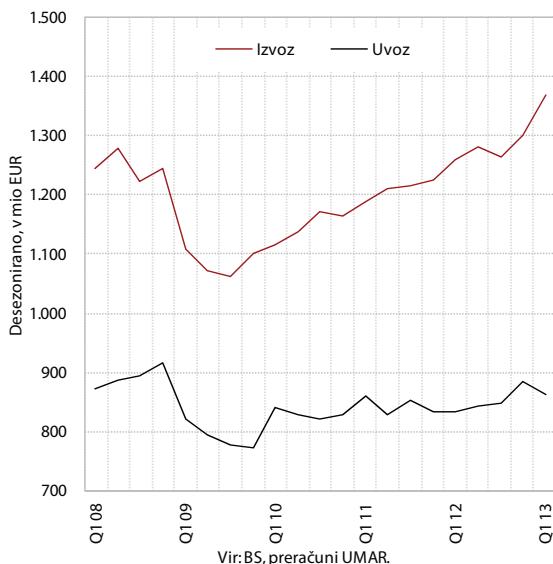
² Po plačilnobilančni statistiki.

(5,3 %) kot posledica marčevskega občutnega povečanja izvoza posredovanj ter licenc, patentov in avtorskih pravic. Izvoz transporta, ki se je v drugi polovici lanskega leta zmanjševal, je stagniral, izvoz potovanj pa se je zmanjšal. Uvoz storitev se je v prvem četrtletju zmanjšal (-2,5 %). Zmanjšal se je uvoz transporta, ostalih poslovnih storitev in skupine drugih³ storitev, medtem ko se je uvoz

³ V skupino druge storitve pri desezoniranku vključimo komunikacijske, gradbene, finančne, računalniške in informacijske, osebne, kulturne in rekreacijske, državne storitve, zavarovanja ter licence, patente in avtorske pravice. Vse naštete skupaj predstavljajo dobro desetino izvoza storitev in slabotretjino uvoza storitev.

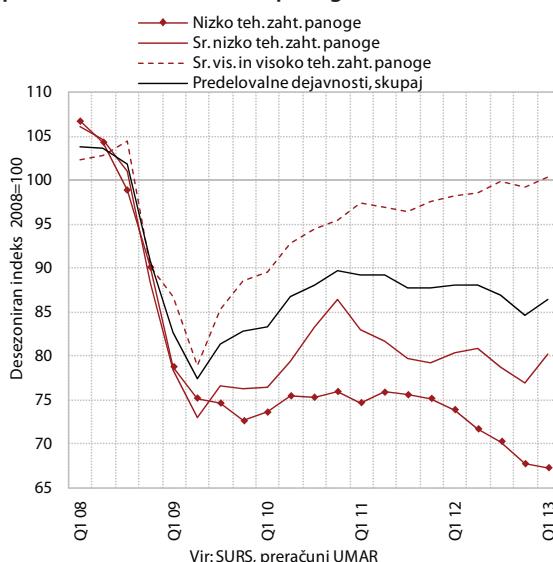
potovanj znova povečal. Po originalnih podatkih je bil izvoz storitev za 8,8 % večji kot v prvem četrtletju lani, uvoz pa za 2,4 %.

Slika 7: Storitvena menjava – nominalno

Obseg proizvodnje v predelovalnih dejavnostih se je po zmanjšanju v drugi polovici lanskega leta v prvem četrtletju povečal. K rasti so znova prispevale tehnološko zahtevnejše panoge in po padanju v predhodnih dveh četrtletjih tudi srednje nizko tehnološko zahtevne panoge. Obseg proizvodnje v nizko tehnološko zahtevnih panogah se zadnji dve leti nenehno zmanjšuje, vendar je bil padec tokrat manj izrazit (desez.). Kljub povečanju v prvem četrtletju je obseg proizvodnje ostal medletno nižji v večini panog. Nižji je bil v vseh nizko tehnološko

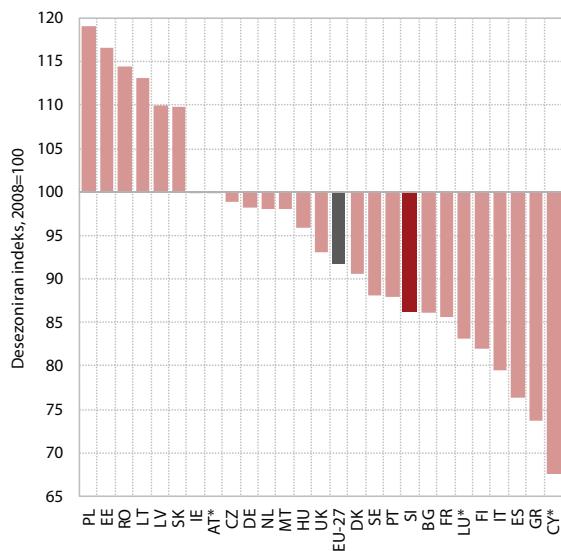
Slika 8: Obseg proizvodnje v predelovalnih dejavnostih po tehnološki zahtevnosti panog

zahtevnih panogah (-10,3 % povprečno po orig. podatkih), večini srednje nizko tehnološko zahtevnih panog (izjemno kovinske industrije), med tehnološko zahtevnejšimi pa v proizvodnji drugih strojev in naprav ter proizvodnji vozil in plovil. V slednji je bil medletni padec poleg tistega v nizko tehnološko zahtevni lesni industriji največji (več kot 20-odstoten).

Slovenija ostaja med članicami EU, ki za ravnimi proizvodnje iz leta 2008 zaostajajo za več kot desetino. Obseg proizvodnje v predelovalnih dejavnostih se je tudi v večini ostalih članic EU v prvem četrtletju povečal ali ostal na ravni predhodnega četrtletja. Raven proizvodnje iz leta 2008 so presegale le nekatere nove članice, zaostanek Slovenije pa je ostal večji kot v povprečju EU-27.

Slika 9: Obseg proizvodnje v predelovalnih dejavnostih v Sloveniji in EU-27 v prvem četrtletju 2013

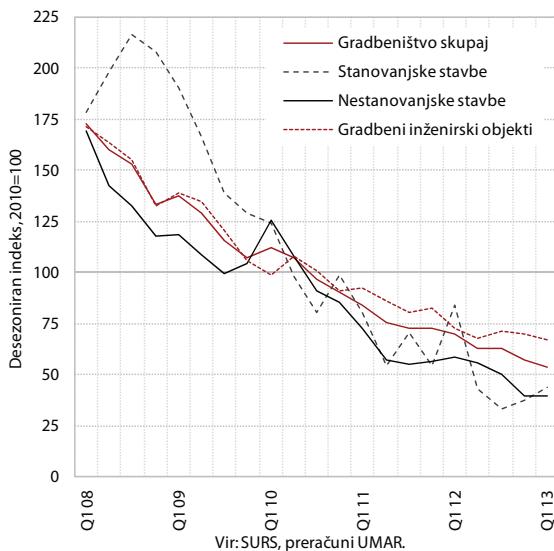

Aktivnost v gradbeništvu se je v prvem četrtletju nadalje znižala. Po rasti konec lanskega leta se je vrednost opravljenih gradbenih del v začetku leta znižala, marca so k temu pri pomogle tudi neugodne vremenske razmere. V prvem četrtletju se je vrednost del tako znižala za 6,4 % in bila kar za 24,0 % nižja kot v enakem obdobju lani. V zadnjem letu je vrednost del najbolj upadla v stanovanjski gradnji, najmanj pa v gradnji inženirskih objektov.

V začetku letosnjega leta se je povečala vrednost zalog pogodb v gradbeništvu. Konec prvega četrtletja je bila medletno večja za 5,7 % (v povprečju lanskega leta je bil padec 14,9-odstoten). Podobno se je v začetku letosnjega leta okrepil kazalnik skupnih naročil po podatkih poslovnih tendenc v gradbeništvu. Krepitev pogodb in naročil je posledica krepitev pri inženirskih objektih, kar je po naši oceni povezano z javno-financnimi investicijami.

Z izdajo gradbenih dovoljenj v prvem četrtletju je bila predvidena gradnja 678 stanovanj, kar je 8,0 % več kot v

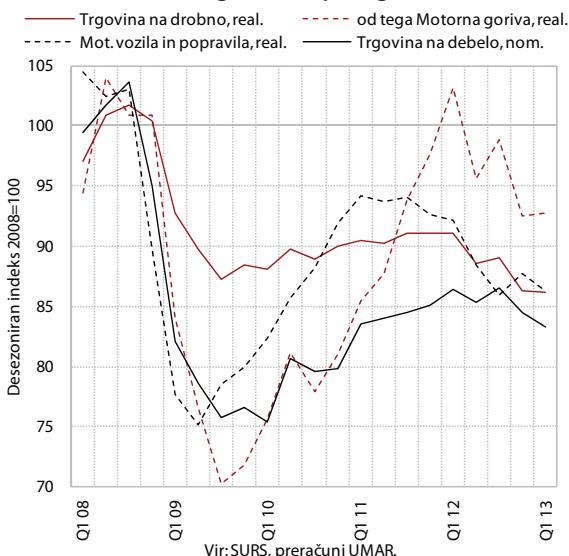
Slika 10: Vrednost opravljenih gradbenih del

enakem obdobju lani. Število stanovanj, predvidenih z izdajo gradbenih dovoljenj, se je v zadnjih letih več kot prepolovilo, od sredine lanskega leta pa se je nekoliko okreplilo.

Prihodek v vseh treh trgovinskih panogah se je v prvem četrletju zmanjšal (desez.) in bil medletno precej nižji. V trgovini z motornimi vozili in njihovimi popravili se je, po povečanju v lanskem zadnjem četrletju, znova zmanjšal in bil ob manjši prodaji novih avtov⁴ realno za 7,3 % nižji kot pred letom. Nadalje sta se zmanjšala tudi realni prihodek v trgovini na drobno, ki je dosegel najnižjo raven od začetka krize, in nominalni prihodek v trgovini na debelo, ki se je znižal na vrednost iz začetka leta 2011.

Slika 11: Prihodek v trgovinskih panogah

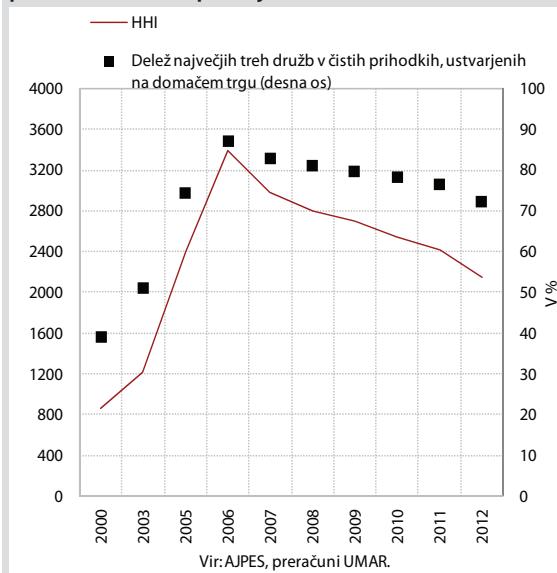

⁴ V prvem četrletju je bilo število skupnih prvih registracij osebnih motornih vozil medletno za 10,8 % manjše.

Okvir 2: Koncentracija v nespecializiranih pretežno živilskih prodajalnah na drobno

Zapretežno živilske prodajalne v Sloveniji je značilna visoka koncentracija, ki pa se v zadnjih letih, predvsem zaradi povečane prodaje v diskontnih trgovinah, zmanjšuje. Za nespecializirane prodajalne, ki pretežno prodajajo živila (hipermarketi, marketi, diskonti ...),¹ je bila od leta 2000 značilna krepitev koncentracije, ki je bila posledica propadanja manjših družb oz. njihovega povezovanja ali prevzemanja s strani večjih podjetij. Stopnja koncentracije, merjena s Hirschman-Herfindahlovim indeksom (HHI), je v tej panogi po nizki vrednosti v letu 2000 leta 2005 presegla mejo visoke koncentracije (1.800). Potem ko je leta 2006 dosegla najvišjo vrednost HHI, se je stopnja v zadnjih šestih letih zniževala, a je indeks še v letu 2012 izkazoval visoko koncentracijo. Zniževanje koncentracije v zadnjih šestih letih je bila predvsem posledica krepitve prodaje v tujih diskontih, ki so na slovenski trg vstopili v letih 2005 in 2007. Ti so s širitevjo svojih poslovnih mrež in spremenjanjem nakupovalnih navad slovenskega kupca, do katerih je prišlo tudi zaradi gospodarske krize, v letu 2012 skupaj ustvarili 16,4 % celotnega prihodka od prodaje panoge (leta 2007 6,5 %, v letu 2011 13,3 %). Delež največje družbe v prihodku panoge se je zniževal,² delež drugih dveh največjih družb pa zadnja leta ostajata na podobni ravni in skupaj dosegata približno tretjino vseh prihodkov panoge.

Slika 12: Kazalnika koncentracije v nespecializiranih, pretežno živilskih prodajalnah na drobno

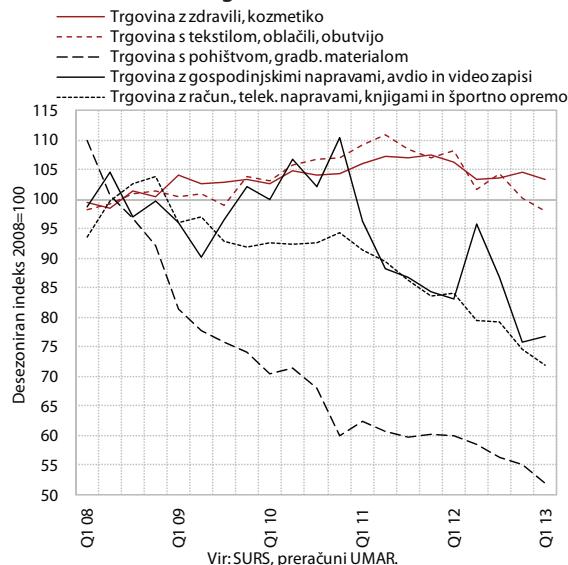

¹ Družbe, ki so po SKD registrirane v 47.110.

² Od najvišje vrednosti leta 2006, ko je družba ustvarila več kot polovico vseh prihodkov panoge, se je delež do leta 2012 znižal za 15 o. t.

Medletno je bil prihodek nižji v vseh panogah trgovine na drobno. Prihodek v trgovini z motornimi gorivi je ostal na ravni lanskega zadnjega četrstletja. Zaradi manjših prodanih količin motornih goriv, ki so posledica manjšega povpraševanja in trošarinske politike, pa je bil medletno za desetino manjši. Nižji kot pred letom je bil tudi prihodek v trgovini z živili, pijačami in tobačnimi izdelki, ki medletno pada že peto leto zapored. Zmanjševanje prihodka v živilskih prodajalnah na drobno (v hipermarketih, marketih, diskontih itd.) je bilo posledica nadaljevanja previdnosti potrošnikov pri nakupih, spremnjanja nakupovalnih navad⁵ in nadaljnje selitve v diskontne trgovine (gl. tudi Okvir 2). Manjši realni dohodek prebivalstva, negativna gibanja na trgu dela in slabi obeti za prihodnost se še naprej kažejo tudi v zmanjšanju prihodka v trgovini z neživili. Najbolj se je znižal v trgovini s pohištvo in gradbenim materialom in v prodajalnah z računalniškimi in telekomunikacijskimi napravami, knjigami, športno opremo in igračami, kjer je bil v prvem četrstletju skoraj za polovico oz. tretjino nižji od povprečne vrednosti v letu 2008.

Slika 13: Prihodek v trgovini z neživili

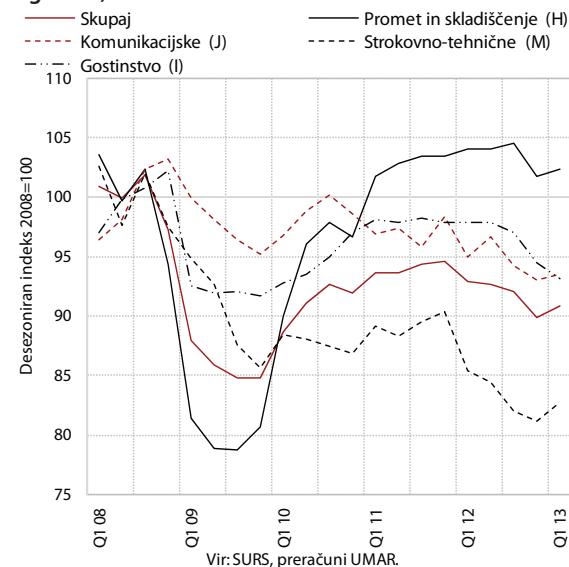
Nominalni prihodek v večini **tržnih storitev** (brez trgovine)⁶ se je v prvem četrstletju povečal (desez.), medletno pa je bil pri skoraj vseh nekoliko nižji. Ob precejšnjem zmanjšanju števila prenočitev turistov se je nadalje zmanjšal le prihodek v gostinstvu. V vseh ostalih tržnih storitvah se je prihodek povečal, nad povprečjem iz predkriznega leta 2008 pa se ohranja le v prometu in skladiščenju. V okviru informacijsko-komunikacijskih storitev prihodek v storitvah računalniškega programiranja zadnje leto in pol niha malo pod predkrizno ravnjo, v telekomunikacijskih storitvah pa se je v zadnjih dveh letih nekoliko zniževal,

⁵ Zamenjava obstoječih znamk proizvajalcev s cenejšimi trgovskimi znamkami, nakupi izdelkov predvsem v akcijah in promocijah in to v več trgovinah.

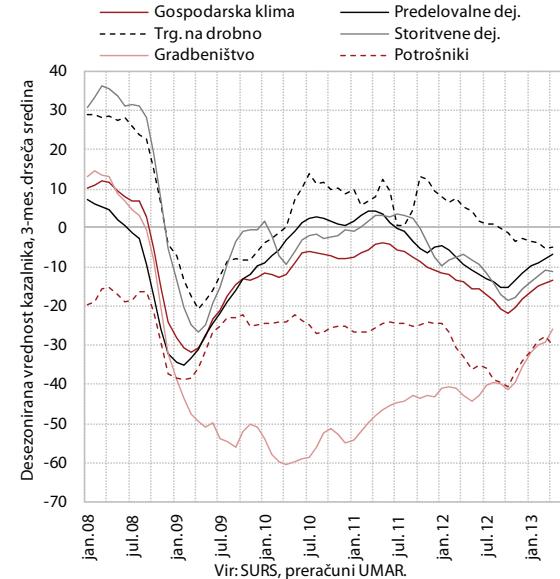
⁶ Gre za dejavnosti H–N po SKD 2008, za katere velja Uredba Sveta (ES) št. 1165/98 o kratkoročnih statističnih kazalcih.

na kar je pomembno vplivalo slabše poslovanje glavnega operaterja.⁷ V strokovno-tehničnih storitvah prihodek v pravno-računovodskih storitvah prav tako stagnira tik pod ravnjo iz leta 2008, medtem ko na projektantske storitve⁸ še naprej vplivajo gibanja v gradbeni dejavnosti. Med vsemi storitvami je bil medletno višji le prihodek zaposlovalnih storitev,⁹ ki predstavljajo eno

Slika 14: Nominalni prihodek v tržnih storitvah (brez trgovine)

Slika 15: Poslovne tendence

⁷ Po podatkih iz poročila o poslovanju so bili v Telekomu Slovenija v prvem četrstletju prihodki od prodaje medletno za 3,5 % nižji, v celni dejavnosti pa so bili nižji za 0,5 %.

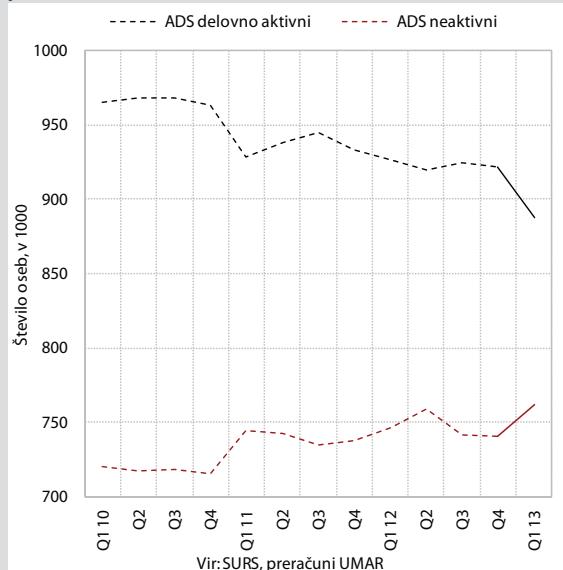
⁸ V prvem četrstletju so bili prihodki v teh storitvah sicer za 24 % pod povprečnimi iz leta 2008, medletno pa so bili nižji le za 2,5 %, kar je lahko tudi obet za izboljšanje v gradbeništву.

⁹ V okviru dejavnosti drugih poslovnih storitev (N) so najpomembnejše in po podatkih SURS so v letu 2011 ustvarile polovico dodane vrednosti te dejavnosti.

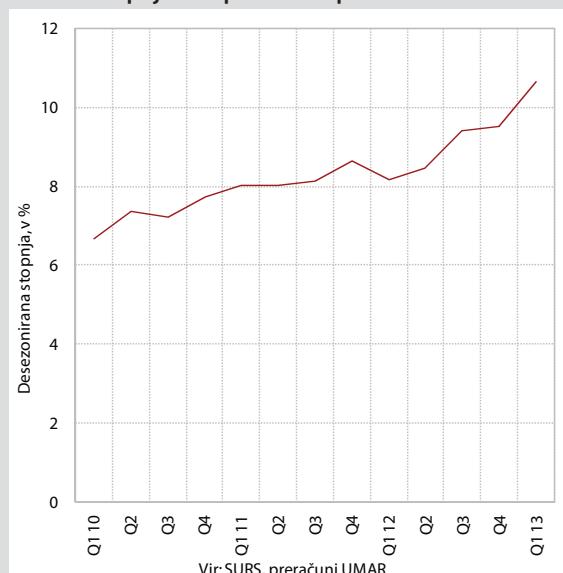
Okvir 3: Anketa o delovni sili (ADS), 1. četrletje 2013

Tudi podatki po anketi o delovni sili kažejo na močno poslabšanje razmer na trgu dela v začetku letošnjega leta. V prvem četrletju se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 34 tisoč oseb oz. 1,7 % (desez.). Na tako veliko zmanjšanje je poleg padca gospodarske aktivnosti vplivalo tudi pospešeno upokojevanje ob koncu lanskega leta, ki se odraža v občutnem povečanju števila neaktivnih v prvem četrletju (21 tisoč več kot v lanskem zadnjem četrletju). Upad števila delovnih aktivnih je tako po naši oceni tudi posledica sprejete pokojninske reforme. Do podobnih gibanj je pod vplivom pričakovane pokojninske reforme, ki je bila nato na referendumu zavrnjena, prišlo tudi v začetku leta 2011 (število delovno aktivnih se je v prvem četrletju 2011 v primerjavi s predhodnim zmanjšalo za 35 tisoč, število neaktivnih pa povečalo za 29 tisoč oseb). Število brezposelnih se je v letošnjem prvem četrletju povečalo za 14 tisoč oseb oz. 11,4 % (desez.). Stopnja brezposelnosti se je znova povisala (za 1,1 o. t. na 10,7 %, desezi.) in bila najvišja po letu 1993.¹

Slika 17: Število delovno aktivnih in število neaktivnih po ADS

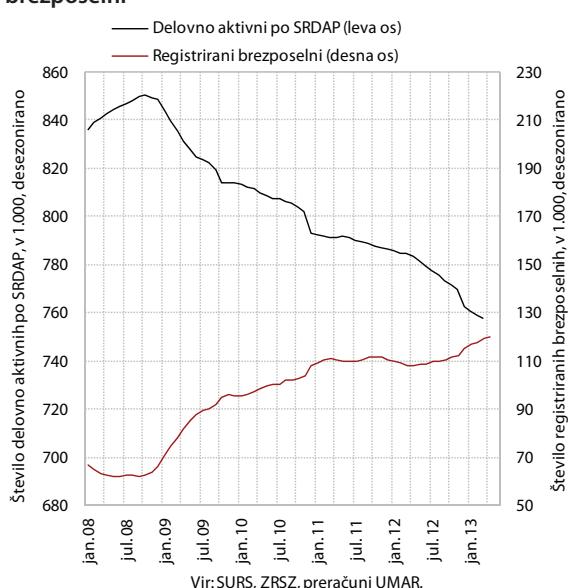

Slika 18: Stopnja brezposelnosti po ADS

¹ Odkar se izvaja anketa.

Slika 19: Delovno aktivni po registru in registrirani brezposelni

zaposlitve. Medletno nekoliko manjši je bil v tem obdobju celotni odliv iz evidence (za 143 oseb oz. 0,4 %). Manj je bilo oseb, ki so kršile obveznosti (965 oz. 15,4 %), manjši pa je bil tudi prehod v neaktivnost (506 oseb oz. 12,0 %).

Povprečna bruto **plača** na zaposlenega, ki se je zadnje leto zniževala, se je v prvem četrletju še znižala (desez.). V zasebnem¹¹ in državnem sektorju je ostala približno nespremenjena, v celotnem javnem sektorju pa se je zvišala, zaradi rasti v javnih družbah (4,4 % desezi.). Plača v zasebnem sektorju stagnira že od konca leta 2011,¹² v državnem pa ostaja na ravni, znižani z uveljavitvijo ZUJF sredi lanskega leta. Medletni padec skupne bruto plače je ostal v prvem četrletju 1,0-odstoten, v zasebnem in predvsem državnem sektorju se je še poglorabil (-0,2 % oz. -3,8 %). Medletno višja je bila povprečna bruto plača le v

¹¹ Od junija 2012 komentiramo podatke o plačah v zasebnem in javnem sektorju (v tem zlasti sektor država), v dejavnostih zasebnega sektorja in dejavnostih javnih storitev pa le izjemoma; za več glej EO 06/12, Izbrane teme – Spremljanje plač in prejemnikov plač v javnem in zasebnem sektorju.

¹² Na rast v letih 2010 in 2011 je vplival dvig minimalne plače in spremenjena struktura zaposlenosti.

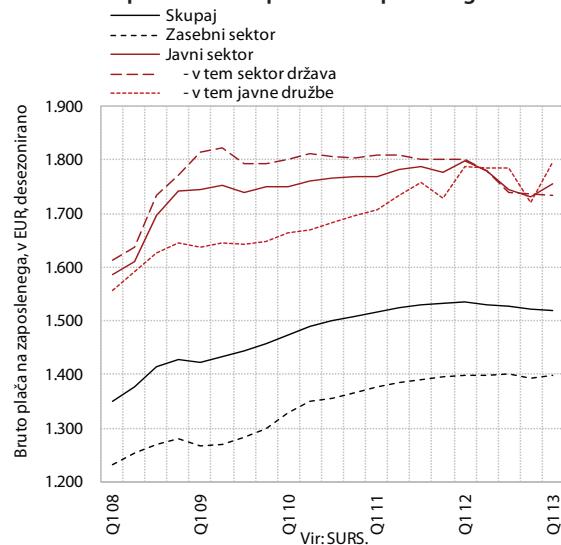
Tabela 5: Plače po področjih dejavnosti

	Bruto plača na zap., v EUR	Sprememba, v %				
		2012	III 2013	2012/2011	III 13/ II 13	III 13/ III 12
Dejavnosti zasebnega sektorja (A-N;R-S)	1.463,64	1.467,46	0,8	2,0	-0,1	0,0
Industrija (B-E)	1.444,29	1.468,17	2,5	1,4	1,7	1,9
- v tem predelovalne dejavnosti	1.397,25	1.419,06	2,5	0,8	1,1	1,6
Gradbeništvo	1.205,65	1.171,19	-2,5	0,5	-2,9	-2,4
Tradicionalne storitve (G-I)	1.354,04	1.345,81	0,3	2,2	0,0	-0,6
Ostale tržne storitve (J-N;R-S)	1.713,36	1.705,09	-0,3	2,9	-2,0	-1,9
Dejavnosti javnih storitev (O-Q)	1.710,91	1.675,16	-2,2	0,2	-3,4	-3,6
- Dejavnost javne uprave in obrambe, dej. obvezne soc. varnosti	1.752,03	1.715,34	-1,8	-0,5	-2,6	-2,4
- Izobraževanje	1.676,80	1.638,44	-3,3	0,5	-5,4	-5,4
- Zdravstvo in socialno varstvo	1.712,37	1.682,26	-1,3	0,6	-1,6	-2,3

Vir: SURS, preračuni UMAR.

javnih družbah¹³ (0,8 %), od dejavnosti pa le v industriji, medtem ko je bila v vseh storitvenih dejavnostih nižja.

Slika 20: Povprečna bruto plača na zaposlenega

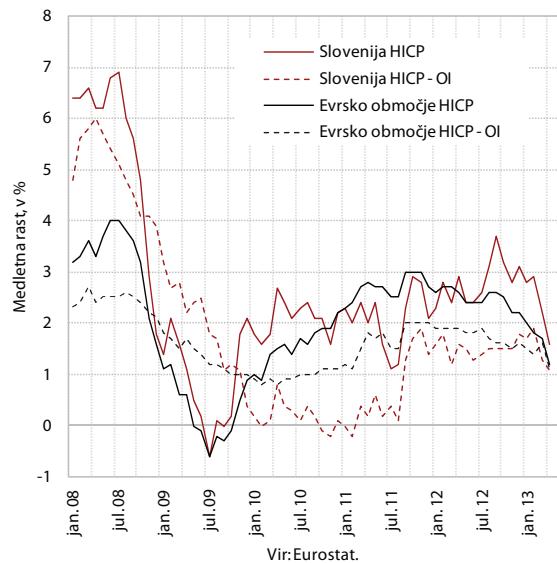
Cene

Medletna inflacija se je maja znižala na 1,2 %, sicer skromno mesečno rast cen pa so zaznamovali predvsem sezonski dejavniki. Sezonsko višje cene hrane (sadje in zelenjava) ter obleke in obutve so k majski inflaciji (0,3 %) prispevale 0,5 o. t. Cene tekočih goriv so se znova znižale, zato je bil njihov prispevek k rasti negativen (-0,2 o. t.). Medletna inflacija se je v primerjavi s preteklim mesecem znižala za 0,3 o. t., v evrskem območju pa je po prvih podatkih Eurostata znašala 1,4 %.

Rast cen v prvih štirih mesecih (1,0 %) je bila počasnejša kot v enakem obdobju lani (2,2 %), zaradi šibke gospodarske

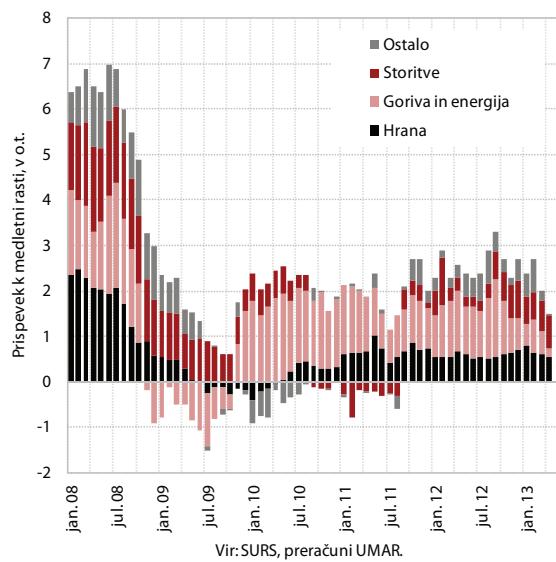
¹³ Od tega le v javnih nefinančnih družbah (1,0 %); v javnih finančnih družbah (-1,4 %).

Slika 21: Dejanska in osnovna inflacija v Sloveniji in evrskem območju

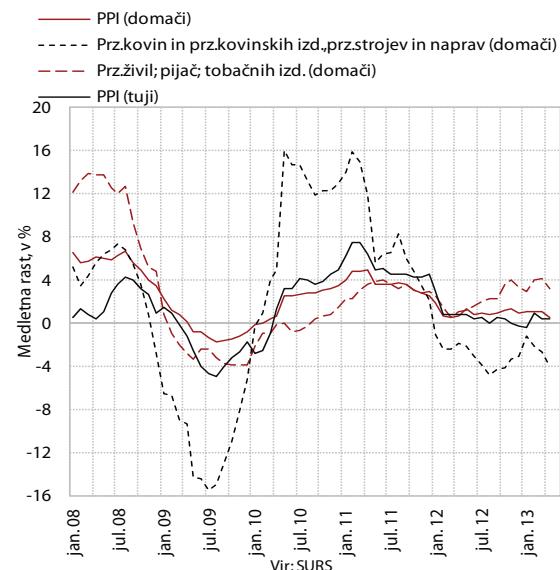
aktivnosti, zaostrenih razmer na trgu dela in odsotnosti enkratnih šokov ostaja nizka tudi osnovna inflacija. Cene energentov so k inflaciji prispevale 0,5 o. t. oz. polovico manj kot v enakem obdobju lani. Njihov prispevek k rasti se je v zadnjih mesecih znižal, predvsem zaradi nižjih evrskih cen nafte na svetovnih trgih. Te so vplivale tudi na gibanje medletne inflacije v evrskem območju (1,2 %), ki se je aprila, tako kot pri nas, znižala. K rasti cen so poleg energentov prispevale tudi višje cene nepredelane hrane (0,4 o. t.), katerih rast je bila sicer nižja kot v enakem obdobju lani, ter višje cene komunalnih storitev (prispevek 0,2 o. t.), ki so odraz spremembe načina njihove regulacije.¹⁴ Dolgoročnejše gibanje inflacije je doma in v evrskem območju ostalo umirjeno, kar se odraža na nižji osnovni inflaciji.

¹⁴ Vlada je v začetku letosnjega leta z novo Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja predvidela prosto oblikovanje cen komunalnih storitev, hkrati pa ohranila nadzor nad morebitnimi previsokimi povišanji.

Slika 22: Struktura medletne inflacije

Rast cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih je ostala umirjena. Cene domačih proizvajalcev na domačem trgu so v primerjavi s preteklim mesecem ostale nespremenjene, na tujih trgih pa so se le nekoliko zvišale (0,2 %). Medletna rast cen na domačem trgu se je

upočasnila (za 0,5 o. t.) in ostala zaznamovana z višimi cenami v proizvodnji živil (3,3 %) ter nižjimi cenami v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov (- 4,0 %), ki so v zadnjih šestih mesecih dosegle najnižje vrednosti.

Slika 23: Gibanje cen industrijskih proizvodov pri domačih proizvajalcih na domačem in tujih trgih**Tabela 6: Razčlenitev HICP na podskupine - april 2013**

	Slovenija			Evrsko območje		
	kumulativa %	utež %	prispevki v o.t.	kumulativa %	utež %	prispevki v o.t.
Skupaj HICP	1,0	100,0	1,0	0,5	100,0	0,5
Blago	1,0	65,7	0,7	0,8	57,7	0,5
Predelana hrana, alkohol, tobak in tobačni izdelki	0,4	16,1	0,1	0,8	12,0	0,1
Nepredelana hrana	6,1	7,4	0,5	1,8	7,3	0,1
Ne-energetsko industrijsko blago	-0,5	27,9	-0,1	0,7	27,4	0,2
Ne-energetsko industrijsko blago, trajne dobrine	-0,8	9,7	-0,1	-0,1	8,8	0,0
Ne-energetsko industrijsko blago, netrajne dobrine	-0,4	8,8	0,0	0,6	8,0	0,0
Ne-energetsko industrijsko blago, poltrajne dobrine	0,5	9,4	0,0	2,1	10,5	0,2
Energija	2,5	14,4	0,4	0,9	11,0	0,1
Električna energija	11,3	2,7	0,3	2,7	2,6	0,1
Plin	2,8	1,1	0,0	-0,1	1,8	0,0
Tekoča goriva	-1,6	1,5	0,0	-2,4	0,9	0,0
Trda goriva	1,6	0,9	0,0	0,6	0,1	0,0
Daljinska energija	-0,1	0,9	0,0	0,6	0,6	0,0
Goriva in maziva	0,5	7,4	0,0	0,7	5,0	0,0
Storitve	0,8	34,3	0,3	-0,1	42,3	0,0
Storitve - stanovanje	5,2	3,0	0,2	0,8	10,3	0,1
Storitve - transport	0,6	5,8	0,0	0,6	7,2	0,0
Storitve - komunikacije	-0,5	3,5	0,0	-2,3	3,1	-0,1
Storitve - rekreacija, popravila, osebna nega	0,4	13,9	0,1	-0,9	14,7	-0,1
Storitve - ostale storitve	0,6	8,1	0,0	0,1	7,1	0,0
HICP brez energije in nepredelane hrane	0,3	78,2	0,2	0,3	81,7	0,2

Vir: Eurostat, preračuni UMAR.

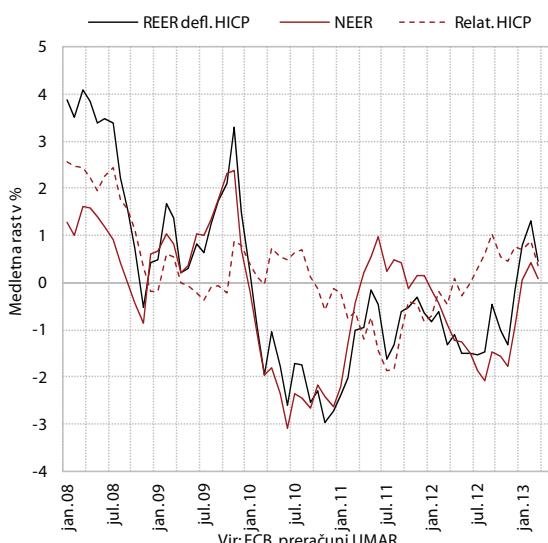
Opomba: Klasifikacija ECB.

Slednje so poleg višjih cen v proizvodnji vozil in plovil (3,9 %) vplivale tudi na medletno rast na tujih trgih (0,5 %).

Medletni padec uvoznih cen se je aprila še poglobil (za 0,3 o. t. na - 0,6 %). V letošnjem letu beležimo nadaljnje zniževanje uvoznih cen (- 1,2 %), kar je poleg umirjanja rasti v proizvodnji živil (3,1 %) predvsem posledica nadaljnega padanja cen v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov (-4,9 %).

Cenovna konkurenčnost gospodarstva se je po triletnem izboljševanju v prvem četrtletju medletno poslabšala. Nominalni efektivni tečaj, ki se je zaradi krepitve evra do valut pomembnejših trgovinskih partneric¹⁵ mesečno postopno višal od septembra lani, je bil v prvem četrtletju višji tudi medletno. Hkrati se je nadaljevala medletna rast relativnih¹⁶ cen. Realni efektivni tečaj¹⁷ je bil zato v prvem četrtletju medletno višji (0,8 %), po triletnem neprekinjenem padanju. Slovenija je bila zaradi višje rasti relativnih cen, ki je bila tudi posledica enkratnih dejavnikov,¹⁸ med članicami evrskega območja v skupini držav z večjim poslabšanjem cenovne konkurenčnosti (šesto mesto). Okrepitev nominalnega efektivnega tečaja pa je bila zaradi strukture naše zunanje menjave med nižjimi.¹⁹

Slika 24: Realni efektivni tečaj, deflacioniran z relativnimi HICP

¹⁵ Še posebej do JPY, pa tudi do GBP, USD in HUF.

¹⁶ Slovenskih v primerjavi s trgovinskimi partnericami.

¹⁷ Merjen s HICP.

¹⁸ Višjih cen šolske prehrane (zaradi ukinitev subvencij) in višjih letnih dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu (glej EO 04/13, Cene).

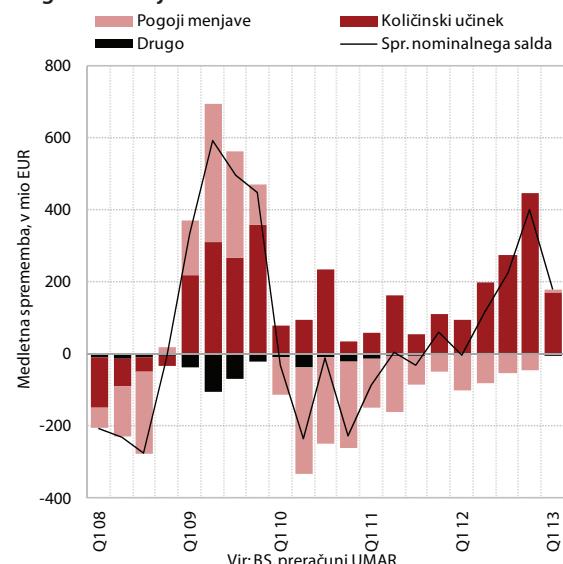
¹⁹ Dolež blagovne menjave Slovenije z evrskim območjem je nadpovprečno velik, učinki krepitve evra na nominalni efektivni tečaj pa posledično nižji in nasprotno.

Plaćilna bilanca

Tekoči račun plaćilne bilance je v prvem četrtletju znova beležil presežek (v višini 221,2 mio EUR, v enakem obdobju lani 28,0 mio EUR). Medletno višji presežek tekočih transakcij je bil večinoma posledica višjega presežka v menjavi s tujino, nižji je bil primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov, bilanca tekočih transferov pa se je poslabšala.

Saldo menjave s tujino je v prvem četrtletju beležil presežek, pri tem je bil blagovni primanjkljaj medletno znova nižji, presežek v menjavi storitev pa višji. Blagovni primanjkljaj se že šesto četrtletje znižuje predvsem zaradi količinskih dejavnikov. Zaradi medletne realne rasti izvoza blaga (1,1 %) in padca uvoza (-2,0 %) je bil vpliv količinskih dejavnikov na znižanje blagovnega primanjkljaja izrazitejši kot v enakem obdobju lani. Pogoji menjave so se nekoliko izboljšali (0,2 %). Na medletno višji presežek v storitveni menjavi sta najbolj vplivala višji presežek v menjavi posredovanj in drugih storitev, povezanih s trgovino,²⁰ in manjši primanjkljaj v menjavi licenc patentov in avtorskih pravic. Presežka v menjavi potovanj in transporta sta bila nižja.

Slika 25: Prispevek količin in cen k oblikovanju salda blagovne menjave

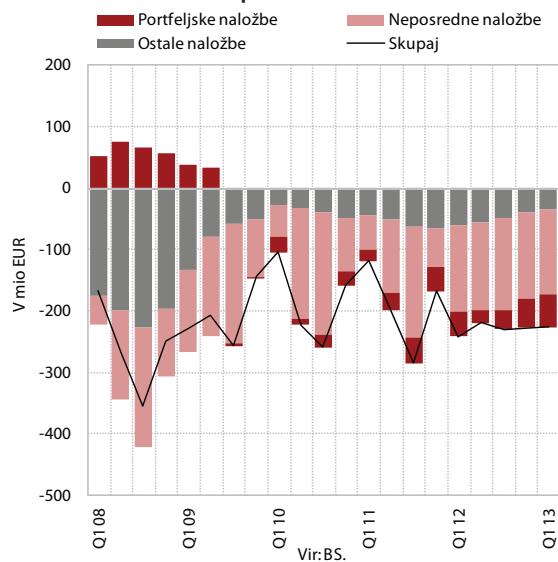

Medletno nižji primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov je bil v prvem četrtletju posledica manjšega primanjkljaja dohodkov od kapitala. Medletno so se najbolj znižali dohodki od ostalih naložb. Pri tem so bila nižja neto plačila obresti zasebnega sektorja, saj so domače poslovne banke nadalje odplačevalne dolgoročna posojila. Presežek v saldu obresti BS je bil zaradi zadolževanja pri Evrosistemu, kljub nizki obrestni meri glavnega refinanciranja, medletno nižji. Tudi pri dohodkih od neposrednih naložb je bil nižji

²⁰ Vsa plačila v okviru poslov posredovanja, zastopniška in posredniška provizija ter drugi stroški.

primanjkljaj predvsem posledica manjših plačil obresti, ki jih slovenska podjetja plačujejo tujim neposrednim vlagateljem. Neto odhodki od lastniškega kapitala, ki v strukturi kapitalskih dohodkov predstavljajo največji delež, so se ohranili na ravni primerljivega obdobja lani. Zaradi zadolževanja države in zaostrenih pogojev financiranja se povečujejo neto plačila obresti od naložb v *vrednostne papirje*.

Slika 26: Dohodki od kapitala

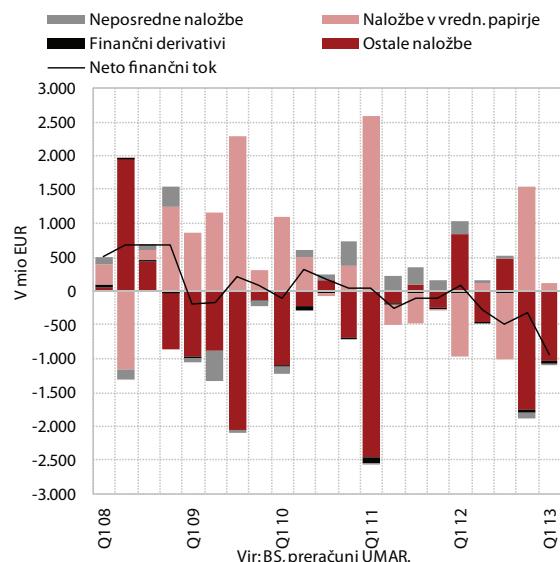
Medletno višji primanjkljaj v bilanci **tekočih transferov** je bil v prvem četrletju predvsem posledica primanjkljaja zasebnega sektorja (zavarovanja). Čeprav je bil neto položaj državnega proračuna RS do proračuna EU tretjino višji kot v enakem obdobju lani, je bil zaradi plačil prispevkov in davkov tujini primanjkljaj državnega sektorja le nekoliko višji.

Finančne transakcije s tujino²¹ so v prvem četrletju beležile visok neto odliv ostalih naložb, naložbe v *vrednostne papirje* so bile neto prilivne, tokovi *neposrednih naložb* ostajajo skromni. V prvem četrletju so bile finančne transakcije znova neto odlivne (v višini 939,8 mio EUR, v enakem obdobju lani neto prilivne v višini 91,3 mio EUR). **Ostale naložbe** so bile v prvem četrletju neto odlivne, tokrat v višini 1.031,1 mio EUR. Neto odliv je bil predvsem posledica povečanja gotovine in vlog bank ter ostalih sektorjev na računih v tujini. Okrepilo se je tudi kratkoročno komercialno kreditiranje izvoza blaga in storitev. Zaradi upadanja domače posojilne aktivnosti so se ostali sektorji (večinoma podjetja) v tujini zadolžili, v višini 579,7 mio EUR. Povečal se je tudi dolg BS do Evrosistema, poslovne banke pa so se nadalje razdolževali. **Naložbe v vrednostne papirje** so bile v prvem četrletju neto prilivne (133,8 mio EUR). Pri tem so tuji neto kupovali vrednostne papirje zasebnega sektorja, priliv kapitala pa se je povečal tudi s prodajo dela dolgoročnih naložb BS

²¹ Brez mednarodnih denarnih rezerv in statistične napake.

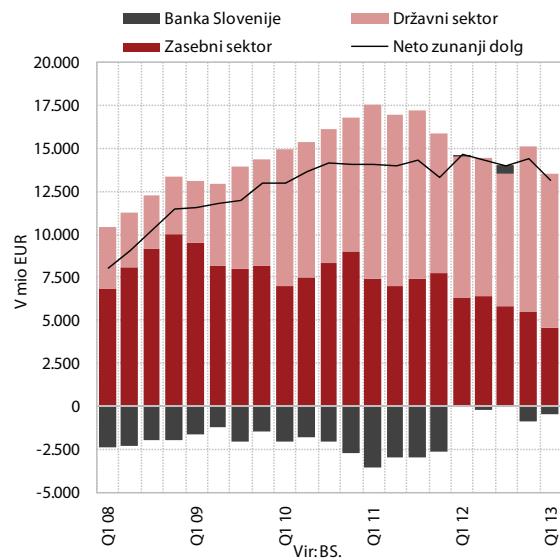
(obveznice). Državni sektor je odpala del obveznosti do tujih portfeljskih vlagateljev. Tokovi **neposrednih naložb** so bili še vedno šibki, tokrat neto odlivni v višini 13,7 mio EUR. Naložbe domačih vlagateljev so bile višje (83,4 mio EUR) od naložb tujih vlagateljev (69,7 mio EUR), pri obojih pa je prevladoval lastniški kapital.

Slika 27: Finančne transakcije plačilne bilance po instrumentih

Neto zunanji dolg Slovenije je konec marca dosegel 13,1 mrd EUR (37,2 % ocenjenega BDP) in je bil v primerjavi z decembrom 2012 nižji za 1,2 mrd EUR. Bruto dolžniške terjative do tujine so konec marca dosegle 27,4 mrd EUR (77,7 % BDP) in so bile v primerjavi z decembrom lani višje za 0,9 mrd EUR. K povečanju bruto dolžniških terjatev so prispevali vsi sektorji, najbolj kratkoročne terjative

Slika 28: Neto zunanji dolg Slovenije

poslovnih bank in ostalih sektorjev (gotovina, vloge in kratkoročni komercialni krediti). Bruto zunanj dolg je konec marca dosegel 40,5 mrd EUR (114,9 % BDP) oz. 0,3 mrd EUR manj kot decembra lani. Bruto zunanj dolg se je povečal predvsem v okviru obveznosti BS do Evrosistema, deloma pa tudi zaradi zadolževanja ostalih sektorjev. Dolg državnega sektorja in poslovnih bank se je zmanjšal.

Tabela 7: Plačilna bilanca

I-III 13, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo I-III 12
Tekoče transakcije	7.071,8	6.850,7	221,2	28,0
-Blagovna menjava (FOB)	5.381,5	5.426,4	-44,9	-166,5
-Storitve	1.211,0	726,5	484,5	404,1
-Dohodki od dela in kapitala	156,7	319,3	-162,6	-179,2
-Tekoči transferi	322,5	378,3	-55,8	-30,3
Kapitalski in finančni račun	1.065,3	-1.932,5	-867,2	136,2
-Kapitalski račun	65,2	-59,4	5,8	6,2
-Kapitalski transferi	65,0	-59,1	5,9	6,2
-Patenti, licence	0,2	-0,3	-0,1	-0,1
-Finančni račun	1.000,1	-1.873,1	-873,0	130,0
-Neposredne naložbe	69,7	-83,4	-13,7	189,1
-Naložbe v vrednostne papirje	269,8	-136,0	133,8	-932,8
-Finančni derivativi	0,0	-28,8	-28,8	-22,7
-Ostale naložbe	593,7	-1.624,8	-1.031,1	857,7
-Terjatve	24,6	-1.277,1	-1.252,5	-1.466,5
-Obveznosti	569,1	-347,8	221,4	2.324,2
-Mednarodne denarne rezerve	66,9	0,0	66,9	38,7
Statistična napaka	646,0	0,0	646,0	-164,2

Vir: BS. Opomba: ¹Negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanj poziciji centralne banke.

Finančni trgi

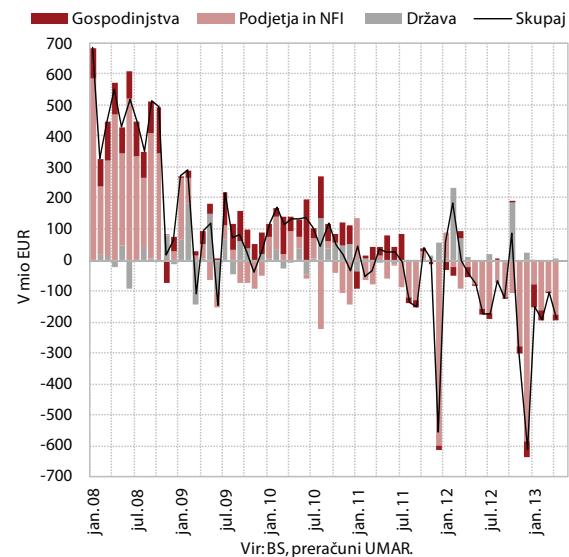
Razmere v slovenskem bančnem sistemu ostajajo zaostrene. Aprila se je zniževanje obsega kreditov nebančnim sektorjem povečalo in znašalo okoli 190 mio EUR. Ponovno je bil pretežen del znižanja posledica nadaljnjega razdolževanja podjetij in NFI, še naprej so se postopoma razdolževala tudi gospodinjstva, obseg kreditov države pa se je v tem mesecu nekoliko povečal. V prvih štirih mesecih se je obseg kreditov domaćim nebančnim sektorjem znižal že za okoli 640 mio EUR, medtem ko se je v enakem obdobju lani še povečaval, a le zaradi okrepljenega zadolževanja države, saj se je pri vseh ostalih sektorjih znižal. Pritiski, povezani z zapadanjem tujih obveznosti, so se v zadnjih mesecih nekoliko umirili, močno pa so se okreplili likvidnostni pritiski, povezani z izrazitim odlivom vlog gospodinjstev. Ročnostna struktura vlog v slovenskem bančnem sistemu se je še poslabšala, obseg slabih terjatev pa nekoliko znižal.

Gospodinjstva so v zadnjih šestih mesecih neprekiniteno zmanjševala obseg kreditov, najetih pri domaćih bankah.

Aprila se je obseg znižal za 18,6 mio EUR. Zmanjšal se je obseg vseh vrst kreditov. Obseg kreditov gospodinjstev se je v prvih štirih mesecih znižal že za okoli 125 mio EUR, kar je za skoraj tri četrtine več kot v enakem obdobju lani.

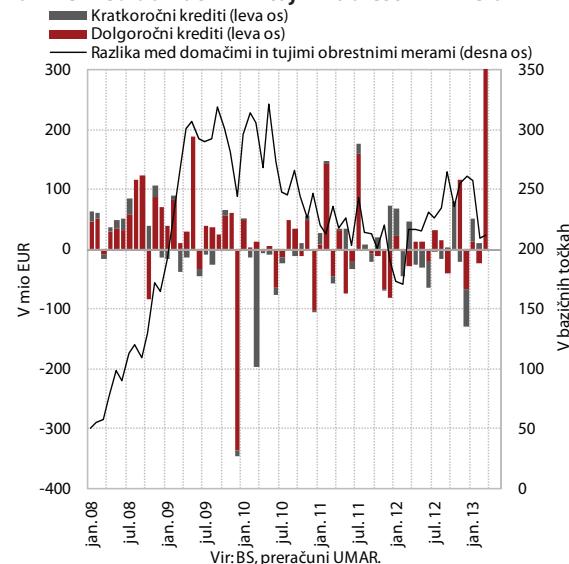
Podjetja in NFI so se aprila nadalje okrepljeno razdolževala pri domaćih bankah. Obseg njihovih kreditov se je znižal za okoli 175 mio EUR, kar je največji upad letos. V primerjavi s preteklimi meseci se je povečalo razdolževanje NFI, ki je predstavljalo skoraj petino celotnega razdolževanja podjetij in NFI. Obseg kreditov podjetjem in NFI se je v prvih štirih mesecih znižal za več kot 0,5 mrd EUR, kar je približno 9-kratnik znižanja iz enakega obdobja 2012.

Slika 29: Povečanje kreditov gospodinjstvom, podjetjem in NFI ter državi

Vir: BS, preračuni UMAR.

Slika 30: Neto zadolževanje podjetij in NFI v tujini ter razlike med domaćimi in tujimi obrestnimi merami

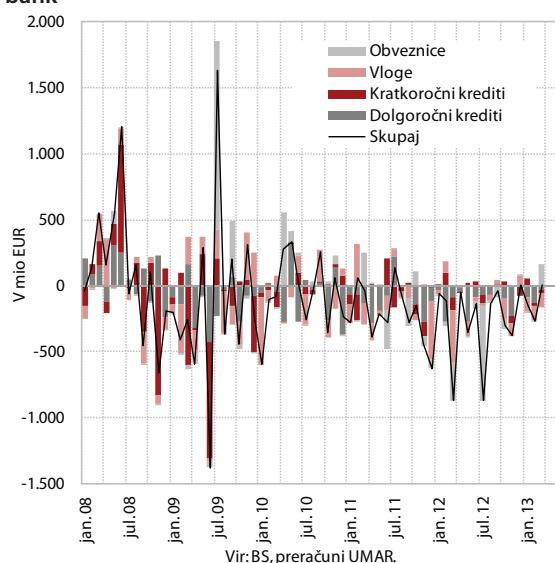

Vir: BS, preračuni UMAR.

Zadolževanje podjetij in NFI na tujem se je marca močno povečalo, tudi zaradi večje zadolžitve energetskega sektorja. Mesečni neto prilivi so znašali 545 mio EUR, kar je največ doslej. Njihov pretežen del je bil posledica dolgoročnejšega neto zadolževanja, medtem ko so neto prilivi kratkoročnih kreditov znašali le 12 mio EUR. Podjetja in NFI so se v prvih treh mesecih na tujem neto zadolžila za skoraj 580 mio EUR. Tudi brez upoštevanja tega večjega kredita bi bili neto prilivi tujih kreditov na ravni okoli 140 mio EUR, kar je približno 4-krat toliko kot v enakem obdobju lani. Razlike med domačimi in tujimi obrestnimi merami za kredite podjetjem in NFI so se marca ohranile na ravni okoli 210 b.t.

Banke so se marca na tujem neto zadolžile. Skupni neto priliv tujih virov financiranja je znašal 7,4 mio EUR in je bil v celoti posledica nove izdaje obveznic ene izmed bank (v višini 150 mio EUR), za katere jamči država. Banke so še naprej neto odplačevalne kredite (50 mio EUR) in vloge (okoli 110 mio EUR). Neto odplačila tujih obveznosti so v prvih treh mesecih znašala približno 390 mio EUR, medtem ko so v enakem obdobju lani presegla eno mrd EUR.

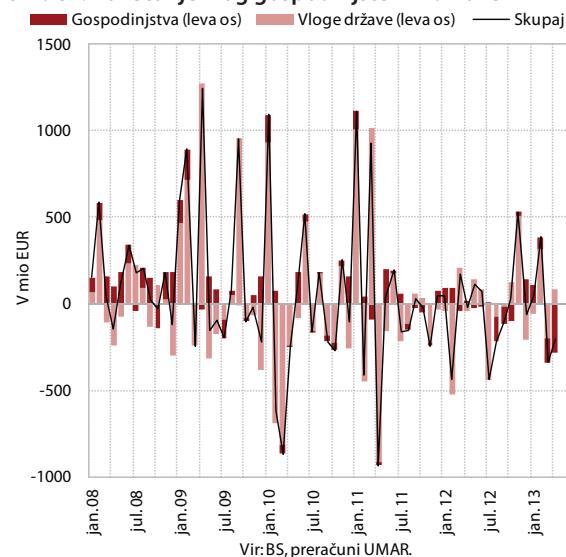
Slika 31: Neto odplačila tujih obveznosti s strani domačih bank

Obseg vlog gospodinjstev v bankah se je aprila močno znižal, likvidnostne pritiske pa so pomembno prispevale tudi dolgoročne vloge (več kot 110 mio EUR), kar je poslabšalo ročnostno strukturo vlog gospodinjstev pri domačih bankah. Obseg vlog gospodinjstev se je marca in aprila skupno znižal za okoli 420 mio EUR, v prvih štirih mesecih pa za okoli 250 mio EUR, medtem ko se je v enakem obdobju

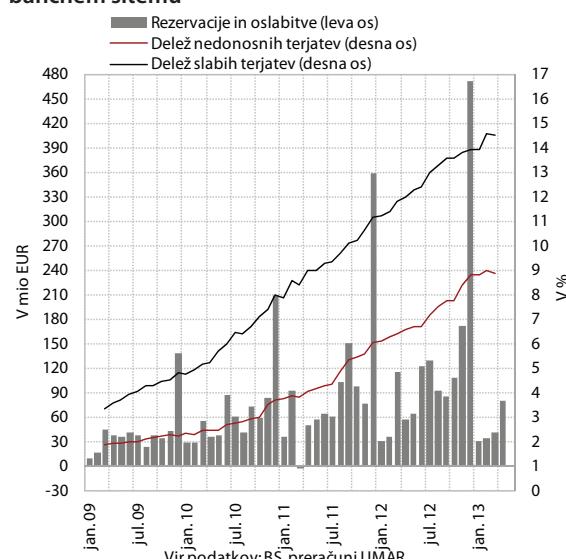
lani še povečal (za približno 160 mio EUR). Obseg vlog države se je aprila povečal za okoli 85 mio EUR, predvsem kratkoročnih vlog, medtem ko se je obseg dolgoročnih vlog znižal. Vloge države so se v prvih štirih mesecih povečale za okoli 140 mio EUR.

Slika 32: Povečanje vlog gospodinjstev in države

Obseg slabih terjatev²² ostaja na visoki ravni, kljub marčevskemu znižanju za skoraj 40 mio EUR. Znižanje je bilo predvsem posledica manjšega obsega slabih terjatev do tujcev, medtem ko se je kakovost terjatev do drugih subjektov nadalje poslabšala. Izjemi sta bili le gradbeništvo in prebivalstvo, kjer se je obseg slabih terjatev znižal za okoli 5 mio EUR. Delež slabih terjatev se

Slika 33: Delež slabih in nedonosnih terjatev ter oblikovanje oslabitev in rezervacij v slovenskem bančnem sistemu

²²Terjatve, razvrščene v C, D in E bonitetni razred.

Tabela 8: Kazalniki finančnih trgov

Krediti domačih bank nebančnemu sektorju in varčevanje prebivalstva	Nominalni zneski, v mio EUR		Nominalna rast, v %		
	31. XII 12	30. IV 13	30. IV 13/ 31. III 13	30. IV 13/ 31. XII 12	30. IV 13/ 30. IV 12
Krediti skupaj	31.464,6	30.821,0	-0,6	-2,0	-6,4
Krediti podjetjem in DFO	20.456,5	19.943,6	-0,9	-2,5	-9,4
Krediti državi	1.741,4	1.736,7	0,2	-0,3	13,4
Krediti gospodinjstvom	9.266,7	9.140,7	-0,2	-1,4	-2,6
Potrošniški	2.481,8	2.407,2	-0,3	-3,0	-8,7
Stanovanjski	5.258,9	5.238,7	-0,1	-0,4	0,6
Ostalo	1.526,1	1.494,9	-0,4	-2,0	-2,6
Bančne vloge gospodinjstev skupaj	15.051,3	14.802,3	-1,9	-1,7	-3,0
Čez noč	6.479,4	6.387,7	0,1	-1,4	-1,8
Kratkoročno vezane	4.010,4	3.891,8	-4,4	-3,0	-6,3
Dolgoročno vezane	4.555,2	4.515,4	-2,5	-0,9	-1,7
Vloge na odpoklic	6,2	7,5	-1,7	19,8	-6,7
Vzajemni skladi	1.830,0	1.854,9	-1,5	1,4	-1,5
Bančne vloge države skupaj	2.562,7	2.701,4	3,2	5,4	10,4
Čez noč	196,6	519,4	-10,9	164,1	614,2
Kratkoročno vezane	828,5	799,0	50,4	-3,6	89,9
Dolgoročno vezane	1.537,0	1.372,4	-8,5	-10,7	-29,6
Vloge na odpoklic	0,5	10,6	283,7	1.846,8	157,2

Vir: Bilten BS, ATVP, preračuni UMAR.

je tako v marcu znižal za 0,1 o. t., na 14,5 %. Oblikovanje rezervacij in oslabitev se je aprila okreplilo. Banke so jih oblikovalne za okoli 80 mio EUR, v prvih štirih mesecih pa za 185 mio EUR, kar je za približno četrtino manj kot v enakem obdobju lani.

Javne finance

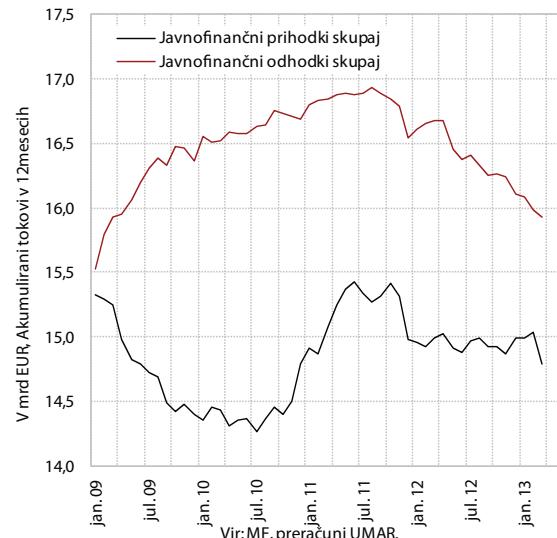
Zmanjševanje **javnofinančnega primanjkljaja** se je v prvem četrletju upočasnilo, predvsem zaradi manjših prihodkov. Primanjkljaj je v prvem četrletju znašal 717 mio EUR²³ in je bil nekoliko večji kot v enakem obdobju lani (1,3 %). Njegovo zmanjševanje vse od aprila 2012 je bilo v prvem četrletju prekinjeno, predvsem zaradi občutnega padca prihodkov (za 198 mio EUR v primerjavi z enakim obdobjem lani), medtem ko so bili odhodki medletno še nižji (za 189 mio EUR). Spremembo trenda nakazuje tudi gibanje akumuliranega primanjkljaja v zadnjih dvanajstih mesecih (1,1 mrd EUR), kar je v skladu z letos predvidenim večjim primanjkljajem. V tem obdobju je bilo manj prihodkov in odhodkov (-1,4 % oz. -4,5 %).

Zmanjšanje javnofinančnih prihodkov v prvem četrletju je bilo posledica nižjih davčnih prihodkov (-7,1 % medletno) in prispevkov za socialno varnost (-5,8 %).²⁴ Nedavčni prihodki, vključno s prilivi evropskih sredstev,²⁵ so pozitivno

²³ Po podatkih konsolidirane bilance po metodologiji denarnega toka.

²⁴ Od maja 2012 je bil negativen trend rasti letnih akumuliranih prihodkov od davkov predvsem posledica nižjega davka od dohodka pravnih oseb in davka na dodano vrednost, od novembra 2012 pa odraža tudi zmanjšanje prispevkov za socialno varnost.

Slika 34: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

vplivali na skupne prihodke. Davčni prihodki so se marca zmanjšali v vseh glavnih skupinah, predvsem prihodki od davka na dodano vrednost in trošarinskih dajatev,²⁶ ki so bili medletno okoli 28 % nižji. V prvem četrletju so bili precej nižji tudi prihodki davka od dohodka pravnih oseb (-29,9 %), prihodki od dohodnine in prispevki za socialno varnost pa za 2,1 % oz. 5,8 %.²⁷

²⁶ Ti so bili medletno 8,0 % višji.

²⁷ Trošarine so korigirane za časovno usklajevanje.

²⁷ Razpoložljivi podatki za državni proračun za april 2013 kažejo nadaljnje počasno padanje davčnih prihodkov (medletno so bili nižji za 120 mio

Tabela 10: Davki in prispevki za socialno varnost

	V mio EUR	Rast v %		Struktura v %	
	I-III 2012	III 2013/III 2012	I-III 2013/I-III 2012	I-III 2012	I-III 2013
Javnofinančni prihodki - skupaj	3.420,3	-18,5	-5,5	100,0	100,0
-Davek na dohodek pravnih oseb	98,9	-24,4	-29,9	3,9	2,9
-Dohodnina	478,0	-1,6	-2,1	13,5	14,0
-Davek na dodano vrednost	625,3	-40,5	-12,0	19,6	18,3
-Trošarine	300,0	-38,4	-14,3	9,7	8,8
-Prispevki za socialno varnost	1264,9	-8,6	-5,8	37,1	37,0
-Ostali javnofinančni prihodki	653,1	-13,3	11,4	16,2	19,1

Vir: MF, bilten javnih financ, preračuni UMAR.

Tabela 11: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

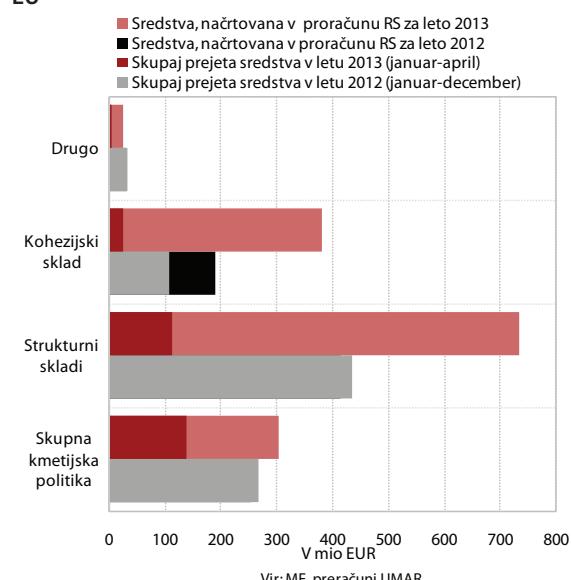
	2012			2013	
	v mio EUR	v % BDP	Rast v %	I-III 13 v mio EUR	I-III 13/I-III 12
Prihodki (konsolidirani) - skupaj	14.995,1	42,3	0,1	3.420,3	-5,5
-Davčni prihodki	13.117,6	37,0	-0,7	2.946,8	-7,1
-Davki na dohodek in dobiček	2.656,6	7,5	-2,5	577,1	-8,3
-Prispevki za socialno varnost	5.244,1	14,8	-0,4	1.264,9	-5,8
-Domači davki na blago in storitve	4.876,0	13,7	0,4	1.039,2	-10,7
-Prejeta sredstva iz EU	845,2	2,4	3,7	211,2	8,0
Odhodki (konsolidirani) - skupaj	16.117,9	45,4	-2,6	4.137,4	-4,4
-Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.185,1	9,0	-4,4	773,2	-5,6
-Izdatki za blago in storitve	2.370,3	6,7	-3,0	562,1	-4,7
-Domače in tuje obresti	648,0	1,8	23,0	319,1	-26,1
-Transferi posameznikom in gospodinjstvom	6.383,6	18,0	-2,3	1.576,9	-2,0
-Investicijski odhodki	912,3	2,6	-10,9	141,7	-14,3
-Investicijski transferi	320,2	0,9	-13,9	42,5	-9,6
-Plačila sredstev v proračun EU	390,3	1,1	-3,7	161,8	0,0
Primanjkljaj	-1.122,8	-3,2	-28,2	-717,1	1,3

Vir: MF, bilten javnih financ, preračuni UMAR.

April je bilo v proračun RS prejetih 73,9 mio EUR, v proračun EU pa vplačanih 33,2 mio EUR. Glavnino prihodkov so predstavljala sredstva za izvajanje Skupne kmetijske in ribiške politike (51,5 mio EUR), iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada pa je bilo prejetih 13,1²⁹ oz. 8,8 mio EUR sredstev. V prvih štirih mesecih je Slovenija iz EU proračuna prejela 284,0 mio EUR oz. 19,7 % po proračunu za letos načrtovanih prihodkov, v EU proračun pa vplačala 195,1 mio EUR oz. 47,2 % vseh za letos predvidenih vplačil. Neto položaj državnega proračuna do proračuna EU je bil v prvih štirih mesecih letos pozitiven v višini 88,9 mio EUR (v enakem obdobju lani 47,2 mio EUR). Približno polovico (48,7 %) vseh prihodkov so predstavljala sredstva kmetijske in ribiške politike, ki beležijo najvišjo stopnjo realizacije glede na pričakovanja (45,7 %). Prihodki iz strukturnih skladov so predstavljali 39,8 % vseh prejetih sredstev (s 15,4-odstotno realizacijo glede na proračun za leto 2013), prihodki iz Kohezijskega sklada pa 9,4 % (7,0 % realizacije).

²⁹ Od tega 66,8 % iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in 33,2 % iz Evropskega socialnega sklada

Slika 36: Načrtovana in počrpana sredstva iz proračuna EU

Vir: MF, preračuni UMAR.

statistična priloga

Pomembnejši kazalci	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Pomladanska napoved 2013							
Bruto domači proizvod (realne stopnje rasti, v %)	3,4	-7,8	1,2	0,6	-2,3	-1,9	0,2	1,2
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	37.244	35.556	35.607	36.172	35.466	35.252	35.735	36.810
BDP na prebivalca, v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	18.420	17.415	17.379	17.620	17.244	17.091	17.292	17.780
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	22.700	20.600	20.800	21.300				
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU 27 = 100) ¹	91	87	85	84				
Bruto nacionalni dohodek (tekoče cene in tekoči fiksni tečaj)	36.262	34.868	35.029	35.670	35.022	34.559	34.999	35.926
Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek (tekoče cene in tekoči fiksni tečaj)	35.923	34.693	35.085	35.776	34.980	34.845	34.959	35.832
Stopnja brezposelnosti, registrirana	6,7	9,1	10,7	11,8	12,0	13,4	13,6	13,2
Stopnja brezposelnosti, anketna	4,4	5,9	7,3	8,2	8,9	10,0	10,0	9,4
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	0,8	-6,1	3,5	2,2	-1,1	-0,2	1,0	1,2
Inflacija ² , povprečje leta	5,7	0,9	1,8	1,8	2,6	2,1	1,6	1,9
Inflacija ² , konec leta	2,1	1,8	1,9	2,0	2,7	1,9	1,7	2,1
MENJAVA S TUJINO – PLAČILNO-BILANČNA STATISTIKA								
Izvoz proizvodov in storitev ³ (realne stopnje rasti, v %)	4,0	-16,7	10,1	7,0	0,3	1,2	3,3	4,9
Izvoz proizvodov	1,8	-17,4	11,9	8,5	-0,1	0,9	3,4	5,2
Izvoz storitev	14,3	-13,7	3,7	1,4	2,1	2,4	3,0	3,6
Uvoz proizvod in storitev ³ (realne stopnje rasti, v %)	3,7	-19,5	7,9	5,2	-4,3	-0,7	2,4	4,4
Uvoz proizvodov	3,0	-20,7	8,9	6,1	-4,6	-0,8	2,4	4,5
Uvoz storitev	8,2	-12,0	2,7	-0,3	-2,4	-0,4	2,5	4,2
Saldo tekočega računa plačilne bilance, v mio EUR	-2.295	-246	-209	2	874	1.545	1.375	1.423
- delež v primerjavi z BDP, v %	-6,2	-0,7	-0,6	0,0	2,5	4,4	3,8	3,9
Bruto zunanjji dolg, v mio EUR	39.234	40.294	40.723	40.241	40.632	40.517 ⁵		
- delež v primerjavi z BDP, v %	105,3	113,3	114,4	111,2	114,6			
Razmerje USD za 1 EUR	1,471	1,393	1,327	1,392	1,286	1,335	1,336	1,336
DOMAČE POVPRŠEVANJE – STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV								
Zasebna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	2,3	0,1	1,3	0,9	-2,9	-4,0	-1,3	0,5
- delež v BDP, v % ⁴	52,6	55,7	57,2	57,8	58,3	57,4	56,6	56,2
Državna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	5,9	2,5	1,5	-1,2	-1,6	-2,9	-0,6	-0,1
- delež v BDP, v % ⁴	18,1	20,1	20,7	20,8	20,6	19,9	19,8	19,6
Investicije v osnovna sredstva (realne stopnje rasti, v %)	7,1	-23,2	-13,8	-8,1	-9,3	-0,5	0,8	1,5
- delež v BDP, v % ⁴	28,6	23,1	20,1	18,5	17,4	17,6	17,9	18,0

Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Eurostat; preračuni in napovedi UMAR (Pomladanska napoved, marec 2013).

Opombe: ¹Merjeno v standardnih kupne moči (PPS); ²Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin;

³Plaćilnobilančna statistika (izvoz F.O.B. uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih;

⁴Deleži v BDP so preračunani v tekočih cenah in fiksni tečaju 2007 (EUR=239,64); ⁵Konec marca 2013.

Seznam kratic

Kratice uporabljene v besedilu

ADS – Anketa o delovni sili, **AJPES** – Agencija za javnopravne evidence in storitve, **BDP** – Bruto domači proizvod, **BoE** – Bank of England, **BoJ** – Bank of Japan, **BS** – Banka Slovenije, **ECB** – European Central Bank, **EIA** – Energy Information Administration, **EK** – Evropska Komisija, **EMU** – European Monetary Union, **ES** – Evropski svet, **ESI** – Economic Sentiment Indicator, **Euribor** – Euro Interbank Offered Rate, **EUROSTAT** – Statistical Office of the European Union, **FED** – Federal Reserve System, **HICP** – Harmonized Index of Consumer Prices, **ifo** – Institut für Wirtschaftsforschung, **IMF** – International Monetary Fund, **Libor** – London Interbank Offered Rate, **MF** – Ministrstvo za finance, **NEER** – Nominal Effective Exchange Rate, **NFI** – Nedenarne finančne institucije, **OECD** – Organisation for Economic Co-operation and Development, **OP RR** – Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov, **OP RČV** – Operativni program razvoja človeških virov, **OP ROPI** – Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture, **PMI** – Purchasing Managers Index, **REER** – Real Effective Exchange Rate, **PRS** – Poslovni register Slovenije, **RS** – Republika Slovenija, **RULC** – Relative Unit Labor Cost, **SKD** – Standardna klasifikacija dejavnosti, **SRDAP** – Statistični register delovno aktivnega prebivalstva, **SURS** – Statistični urad RS, **ULC** – Unit Labour Cost, **UMAR** – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, **ZRSZ** – Zavod RS za zaposlovanje, **ZUJF** – Zakon za uravnoteženje javnih financ.

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008)

A – Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, **B** – Rudarstvo, **C** – Predelovalne dejavnosti, **10** – Prz. živil, **11** – Prz. pijač, **12** – Prz. tobačnih izdelkov, **13** – Prz. tekstilij, **14** – Prz. oblačil, **15** – Prz. usnja, usnjениh in sorodnih izd., **16** – Obd., predel. lesa; izd. iz lesa ipd. rz. poh., **17** – Prz. papirja in izd. iz papirja, **18** – Tisk. in razm. posnetih nosilcev zapisa, **19** – Prz. koksa in naftnih derivatov, **20** – Prz. kemikalij, kemičnih izd., **21** – Prz. farmac. surovin in preparatov, **22** – Prz. izd. iz gume in plastičnih mas, **23** – Prz. nekovinskih mineralnih izd., **24** – Prz. kovin, **25** – Prz. kovinskih izd., rz. strojev in naprav, **26** – Prz. rač., elektronskih, optičnih izd., **27** – Prz. električnih naprav, **28** – Prz. dr. strojev in naprav, **29** – Prz. mot. voz., prikolic in polprikolic, **30** – Prz. dr. vozil in plovil, **31** – Prz. pohištva, **32** – Dr. raznovrstne predelovalne dej., **33** – Popravila in montaža strojev in naprav, **D** – Oskrba z električno energijo, plinom in paro, **E** – Oskrba z vodo; ravnanje z odpakami in odpadki; saniranje okolja, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil, **H** – Promet in skladiščenje, **I** – Gostinstvo, **J** – Informacijske in komunikacijske dejavnosti, **K** – Finančne in zavarovalniške dejavnosti, **L** – Poslovanje z nepremičninami, **M** – Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, **N** – Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, **O** – Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, **P** – Izobraževanje, **Q** – Zdravstvo in socialno varstvo, **R** – Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, **S** – Druge storitvene dejavnosti, **T** – Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo, **U** – Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles

Kratice držav

AT-Avstrija, **BA**-Bosna in Hercegovina, **BE**-Belgija, **BG**-Bolgarija, **BY**-Belorusija, **CH**-Švica, **HR**-Hrvaška, **CZ**-Češka, **CY**-Ciper, **DK**-Danska, **DE**-Nemčija, **ES**-Španija, **EE**-Estonija, **GR**-Grčija, **FR**-Francija, **FI**-Finska, **HU**-Madžarska, **IE**-Irska, **IL**-Izrael, **IT**-Italija, **JP**-Japonska, **LU**-Luksemburg, **LT**-Litva, **LV**-Latvija, **MT**-Malta, **NL**-Nizozemska, **NO**-Norveška, **PL**-Poljska, **PT**-Portugalska, **RO**-Romunija, **RU**-Rusija, **RS**-Srbija, **SE**-Švedska, **SI**-Slovenija, **SK**-Slovaška, **TR**-Turčija, **UA**-Ukrajina, **UK**-Velika Britanija, **US**-Združene države Amerike.

ekonomsko ogledalo

maj 2013, št. 5, let. XIX